TRST, torek
25. avgusta 1959
Leto XV. - Št. 201 (4355)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375 — Založništvo

Del Bojev polemičen članek v «Il Tempo» povzročil veliko vznemirjenost v vladi

Demokristjanska levica obsoja politiko, ki sta jo nakazala Segni in Andreotti v nedeljskih govorih - Kardinal Lercaro se pridružuje križarski politiki Segnija

(Od našega dopisnika)

RIM, 24. — Komentatorji včerajšnjega Segnijevega govora v Tridentu ugotavljajo, da je izginila možnost vzpostavitve enotnosti v stranki in da zadobivajo stališča, ki jih bodo posamezne struje zavzele na kongresu, sedaj jasnejši obris. Na eni strani se opaža usmerjevanje vse desnice v stranki k Morovemu stališču in k nekemu nejasnemu centrizmu, na drugi strani pa premik Fanfanija k strujam, ki so bolj na levo.

Po mnenju levice ni danes takih sil, ki bi bile pripravljene mehanično ponoviti parlamentarni sestav od 18. aprila.

«Kaj pomeni centrizem?, se sprašuje agencija Radar. Morda to, da je Segni pripravljen takoj in še pred kongresom v Florenci povzročiti krizo v svoji vladi? Če je tako, s kakšno alternativo?; če pa ne, kako je mogoče označiti za centrizem po De Gasperijevem zgledu obliko vlade, ki nima niti bistvenih niti formalnih lastnosti za formulo centra?»

Struja sindikalistov «Rinnovamento», ki so se danes sestali v Rimu pod predsedstvom Donata Cattina, priznava «težavno nalogo Segnija», vendar pa ugotavlja, da je stranka «zdrknila na desno in da se je zrušil notranji moralni red po krivdi prostih strelcev». Kar se tiče možnosti spremembe sedanjega položaja, zahteva «Rinnovamento» spremembo odnosov parlamentarnih sil z novimi volitvami. Izjava, ki so jo objavili, poudarja, da je potrebno vzpostaviti «ugled stranke», ne pove pa, kako naj bi do tega prišlo. Vendar pa ugotavlja, da če se ne bi nič zgodilo, bi «opravičili tisto stanje, ki vodi do izključitve krščanske demokracije z oblasti».

Kakor je znano, je Segni govoril včeraj v Tridentu pri komemorativnih slovesnostih na De Gasperiju. Drugi del njegovega govora je bil posvečen mednarodnemu položaju. Kar se je na De Gasperiju politiko: povezanost notranje in mednarodne politike, evropska solidarnost za ustvarjanje «skupnosti držav krščanskega Zahoda», odločna privrženost paktom tudi v fazah mednarodne gibčnosti». Nato je izjavil:

«Vsi želimo z vsem srcem ohranitev miru, vsi želimo prepričani, da bi se vzroki spora, ki ogrožajo, iskreno želimo, da bi prihodnji mednarodni sporazumi pomenili resničen prispevek miru. Toda razlikovati moramo cve plati pomirjenja. Zna je duševno razpoloženje pripravljanja na mir: druga pa je notranja plat: tu vidimo to, kar hoče, toda ne vidimo, kar je naslednje tolmačenje: pomirjenje pomeni odpor, razhod, popustitev odpora proti komunističnemu gospodarjenju in opustitev demokratične obrambe. Tega nikakor ne želimo, da pride v mednarodnih odnosih do popuščanja; toda dokler se izvaja dialektične politike ne odpravimo, ostane budna in odločna obramba svobode pravic in dolžnosti krščanske demokracije».

Glavnem je Segni poudarjal načelni antikomunizem, pri čemer pa je zatrjeval, da ta antikomunizem ni «izraz reakcionarnih in kapitalističnih interesov, pač pa pomeni ljubezen do svobode».

Zagovarjal je centrizem, o katerem pa je dejal, da mora biti dinamičen, toda ne zgubiti krila, ker so tudi ptiči v nujno potrebna za vzdrževanje v zraku».

Voditelj struje «Pomlad» Andreotti pa je govoril v Casamariju pri Frosinonu, kjer je imel več somišljenikov. Izrazil je željo, naj bi iz kongresa v Firenci izšlo «široko in predsedniško vodstvo, ki naj bi vse zaključilo dobo struja».

Zagovarjal je politiko «nihanja» in pri tem omenil, da je De Gasperi dobil glasove fašistov za atlantizem in glasove sindikatov za Vanonijev načrt, vlado Segnija navedel kot primer «podobnega «dvojnega krila».

Kar se tiče zunanje politike, je Andreotti izjavil, da «prav v trenutku, ko se diskutira z Rusijo, je potrebno, da ne oslabi zahodna solidarnost», ker «psihološka ofenziva poenotenja bi drugače bila narejena, ki bi omogočila, da se neznano operirajo rane v svobodnem svetu». Zahteval je izvoz stalnih zagovornikov tretjih in četrtih sil, ki so samo periodične šibkosti».

Danes pa so nepričakovano izbruhnile na dan notranje razprtije v vladi, ko se je zvedelo za članek ministra Del Boja, ki ga je napisal za juriščno številko «Il Tempo». Bo skupno z ministrom Angelinijem za nosilca Gronchijeve misli. Omenimo naj njegove izjave, ki jih je podal takoj po napovedi sestanka Eisenhowerja-Hruščev. Te izjave so bile edine brezpogojno pozitivne izjave iz krogov vlade. Prav tako sta Del Bo in Angelini izrekla vsestranske pridržke glede poročila, ki ga je zunanji minister Pella podal po svojem povratku iz Ženeve.

Članek, ki ga je napisal Del Bo, seveda ni kdove kako «eksploziven», toda že dejstvo, da v njem hvali mednarodno politiko britanske vlade, kaže, kakšno je stališče člankarja do ravnanja palače Cihgi. Minister Del Bo piše o poti, ki jo je Anglija prehodila od časa napada na Suez do danes. Tedaj se je zdelo, da Anglija pred zatonom, dočim je danes med tistimi, ki ustvarjajo mednarodno politiko. Del Bo ugotavlja, da bo Eisenhower, ko se bo sestal s Hruščevom, zaključil pogumni ciklus, ki ga je začel Mac Millan, ko je brez odobritve vseh svojih zaveznikov odpotoval v Moskvo. Tudi danes je Evropa glavni predmet nasprotij med zahodnim svetom in komunističnim blokom. Med številnimi linijami, ki so prišle na površje v atlantskem paktu, pa se zdi, da ne prevladuje niti tradicionalna Dullesova politika, niti toga Adenauerjeva politika, kakor tudi ne nacionalistična politika de Gaulla. Seveda povzema Anglija to, kar je bilo predvideno v diplomaciji Dullesa, kar je zakonitega v vztrajnosti nemškega kanclerja, in kar je plemenitega v osebnem obnašanju francoskega predsednika. Toda vse te lastnosti postajajo tako rekoč aktualnejše z britansko zunanjo politiko, z njenim načinom prikazovanja Hruščevu in Sovjetski zvezi kot odlika Evrope. V nedavni akciji Anglije sta neoporečna dialektična sposobnost in miselnost, ki lahko koristita stvari varnosti in miru. Seveda ostajajo nekatere zelo resne težave. Toda zaradi tega se ne more Anglije obtoževati. Prat tako se ne sme pozabiti, da je Anglija začela novo in morda dragoceno poglavje o načinu, kako naj se zamislijo odnosi med raznimi državami sveta.

Kakor vidimo, smo daleč od praznih besed Pelle, in od sektarske oblike, ki jo je dal italijanski predsedniški minister Segni v svojem včerajšnjem govoru. Del Bo je upravičeno mnenja, da dela Anglija s svojo politiko pomirjevanja tudi v korist Italije, dočim trdi Segni z ostalimi, da pomirjenje «odpira vrata komunistični nevarnosti». Enako stališče je zavzel danes kardinal Lercaro v Chicagu. «Zahod je izjavil kardinal, ima mnogo zgubiti in nič pridobiti od potovanja Hruščeva v Ameriko. Obisk bo pripomogel k nadaljevanju komunističnega mitusa o možnosti sožitja med Vzhodom in Zahodom in to bo zrušilo zadnje upe narodov, ki živijo v sovjetskem območju, katerih svoboda je strta, in ki vidijo v ZDA voditeljico borbe proti svetovnemu komunizmu».

Kardinal Lercaro je izrekel bojazen, da bodo številni neodločni posamezniki našli v sestanku med Eisenhowerjem in Hruščevom opravičilo za poizkus kompromisa med komunizmom in krščanstvom. Po trditvah Lercara so spričo take možnosti številni Italijani «užaloščeni in dezorientirani». Ni znano, ali se italijanska vlada strinja s temi križarskimi idejami, vendar pa je treba ugotoviti, da sta Segni včeraj v Trentu in Pella v svojem govoru v Ceresole izrekla zaskrbljenost, da bi utegnilo pomirjenje povzročiti krizo v italijanskem katoliškem svetu.

Del Bojev članek je vsekakor povzročil precejšnje vznemirjenje v rimskih političnih krogih. Predsednik Gronchi je nepričakovano odpotoval iz svoje poletne rezidence v Neaplju in se je vrnil v Rim, kamor bo jutri prispel zunanji minister Pella. Politični opazovalci domnevajo, da se bo kljub nasprotovanju Segnija in Pelle v nekaj dneh sestal ministrski svet na zahtevo ministra Angelinija. Zato se Segni in Pella ne bosta mogla izogniti razpravi o stališču, ki ga bosta zavzela v Parizu, ko se bosta sestala z Eisenhowerjem in de Gaullom. Preden bosta odšla v Pariz, pa ju bo sprejel se predsednik Gronchi.

A. P.

—«»—

Atomska podmornica na obisku v La Spezii

LA SPEZIA, 24. — Ob 7,55 je pristala ob vojnem arzenalu ameriška podmornica «Skipjack» ki je najnovejša podmornica na svetu in prvič v Sredozemskem morju. Podmornica se je vsidrala poleg eskadre ameriških minolovcev in pomožne ladje fregate «Castore».

Na podmornici je dopoldne sprejel novinarje poveljnik William Behrens, ki je pojasnil, da je podmornica tako zgrajena, da nudi najmanjši upor pod vodo. Zato je podobna kapljici in nima niti najmanjše palube. Na njej je vkrcanih poleg oficirjev 86 mož posadke ki so jih posebej izbrali in ki imajo vsi po eno leto teoretične in praktične priprave.

«Skipjack» je šesta podmornica na atomski pogon, ki so jo zgradili v ZDA. Druge podmornice so: «Nautilus», «Sea Wolf» (Morski volk), «Skate», «Sargo» in «Swordfish» (Mečarica). «Skipjack» ne spada v vrsto največjih podmornic in ima 3050 ton, je pa izredno hitra (po uradnih podatkih 20 milj na uro) in se lahko potopi do 120 metrov.

V Italijo je ta podmornica priplula iz Portlanda (Anglija), kamor je v rekordnem času priplula iz svojega stalnega oporišča New London. Podmornica ni opremljena za izstreljevanje raket in je oborožena s torpedi.

—«»—

Gospodarski ukrepi v Indoneziji

DŽAKARTA, 24. — Predsednik Sukarno je odredil vrsto ukrepov za preureditev indonezijskega gospodarstva. Med drugim je odredil delno razvrednotenje rupije. Vrednost dveh največjih novčanic se je zmanjšala za 90 odstotkov. Vsi bančni pologi, ki presegajo 25.000 rupij, pa so «zmrznjeni».

Uradni tečaj rupije je 11,44 za dolar, medtem ko je njena vrednost na črni borzi padla na 150 rupij za dolar.

—«»—

Atlas - 8.800 km

CAPE CANAVERAL, 24. — Ameriško vojno letalstvo je danes dopoldne izstrelilo balistično medcelinsko raketo ATLAS na razdaljo 8.800 km. Raketa se je dvignila povsem normalno. Letalstvo je sporočilo, da je bil polet uspešen. V konici raketa ni nosila atomske bombe, za kar je zgrajena, temveč instrumente. Letalstvo upa, da bo koncem avgusta ATLAS preizkušen in bo lahko prešel v običajno oborožitev.

Letalstvo je sporočilo, da so ladje v Južnem Atlantiku našle konico rakete ATLAS. To je prvi primer, da so našli celotno konico skupaj z instrumenti te rakete.

—«»—

Mboja ustanovil novo stranko

NAIROBI, 24. — Danes je bila ustanovljena nova stranka v Keniji z imenom «gibanje za neodvisnost Kenije». Nacionalistični voditelj Tom Mboja je bil imenovan za glavnega tajnika stranke. Stranka je nastala zaradi odcepitve skupine, ki jo vodi Mboja, od ostalih članov zakonodajnega sveta, ki podpirajo zmerno nacionalistično stranko. Stranka namerava delovati v vsej koloniji, čeprav izredni zakoni to prepovedujejo.

V Pragi sestanek s sindikalisti CGIL

RIM, 24. — V Pragi sta se 22. in 23. avgusta sestali delegaciji sindikalnih predstavnikov italijanske CGIL in sindikalnega revolucionarnega gibanja CSR, ki sta podpisali skupno izjavo o okrepitvi naporov za obrambo miru ter za narodno in mednarodno solidarnost delavcev. Poleg tega so sprejeli tudi skupen dokument, ki ga bodo odobrili centralni sindikalni organi. Italijansko delegacijo je vodil poslanec Novella.

—«»—

NEW YORK, 24. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld je sinoči odpotoval z letalom iz New Yorka v Buenos Aires. Obiskal bo več držav Latinske Amerike, predvsem pa Argentino, Paragvaj, Urugvaj in Brazilijo.

Herter o Laosu

WASHINGTON, 24. — Ameriški državni tajnik Herter je izjavil skupini 10 članov kongresa, da je «zelo zaskrbljen» zaradi položaja v Laosu.

Predsednik senatnega zunanjepolitičnega odbora senator Fulbright je izjavil, da državni departma nima še informacij na podlagi katerih bi lahko dobili jasno sliko o dogodkih v Laosu. Dodal je, da je mogoče, da se bodo v kratkem zanimali za te dogodke Združeni narodi.

Herter in parlamentarci so večino razgovora posvetili ženevski konferenci štirih, razgovorom Eisenhowerja v Evropi in nato v Washingtonu s Hruščevom

Kar se tiče Berlina, in predvsem zatrjevanega predloga Hruščeva, naj bi nadzorstvo nad zahodnim Berlinom prepustili Zahodni Nemčiji, če se zahodne čete umaknejo, je C. Herter izjavil, da ni dokaza o takem predlogu.

Herter je nato izjavil, da je konferenca zunanjih ministrov v Santiagu pomenila «velik uspeh» kljub številnim vprašanjem, ki so aktualna v Latinski Ameriki, zlasti gospodarska.

—«»—

Nehru povabil Eisenhowerja v Indijo

WASHINGTON, 24. — Ameriški funkcionarji so izjavili, da je Nehru nedavno ponovil vabilo Eisenhowerju, naj pride na obisk v Indijo. Nehru je ponovil vabilo neuradno, potem ko so 3. avgusta sporočili vest o medsebojnih obiskih Eisenhowerja in Hruščeva.

Poročilo o razgovorih Tito-Haile Selasi

Vedno bolj se uveljavljajo načela mednarodne aktivne koeksistence

Podpora osvobodilnim gibanjem v Afriki in odločna borba za mir - Obnoviti je treba pogajanja o razorožitvi in sporazumeti se o prekinitvi jedrskih poizkusov - Otvoritev mednarodnega sejma tehnike v Beogradu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Po devetdnevnem obisku v Jugoslaviji je etiopski cesar Haile Selasi odletel včeraj popoldne s posebnim letalom iz Pulja v domovino. Na puljskem letališču so se od njega osebno poslovili Tito s soprogo, predsednik zvezne skupščine Petar Stambolič, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Colakovič, predsednika ljudske skupščine Hrvaške in Crne gore Bakarič in Jovanovič, državni tajnik za posle narodne obrambe general Ivan Gošnjak, Franc Leskošek, Boris Kraigher in drugi.

V skupnem poročilu o razgovorih, ki je bilo objavljeno danes na Brionih, se ugotavlja, da sta Haile Selasi in predsednik Tito v ozračju prisrčnega prijateljstva in medsebojnega razumevanja izmenjala misli o vprašanjih skupnega interesa, da je pri tem prišlo do izraza enakost pogledov v osnovnih vprašanjih, ki so bila predmet razgovorov. Haile Selasi in Tito ugotavljata, da se načela politike aktivne in miroljubne koeksistence vedno bolj uveljavljajo v mednarodnih odnosih in prispevajo k odstranjevanju metod hladne vojne in politike oslanjanja na silo. Oba voditelja pozdravljata stike med odgovornimi državniki kot pot, ki lahko prinese pozitivne rezultate in ustvari potrebne pogoje az stalno utrditev miru. Poudarjata upravičenost osvobodilne borbe narodov Afrike in ugotavljata, da so pravica vseh narodov do svobode, enakopravnost med narodi in državami ter nevmešavanje v notranje zadeve osnova mednarodne stabilnosti, miru in splošnega napredka človeštva. Voditelja obeh držav soglašata, da je potrebno obnoviti pogajanja o zmanjšanju oboroževanja, predvsem v okviru Združenih narodov, nadaljevati z napori, da se doseže vsaj začeten sporazum, ter ugotavljata, da so sporazum o trajnem prenehanju jedrskih poizkusov.

Kar se tiče dvostranskih odnosov, sta Haile Selasi in Tito ugotovila konkretne rezultate sodelovanja in poudarjata, da obe strani vedno bolj izkoriščata možnost za poglobitev tega sodelovanja. Jugoslavija in Etiopija sta se odločili da bosta v bodoče se bolj razširili politično sodelovanje posebno v okviru Združenih narodov z medsebojnim posvetovanjem, osebnimi stiki in drugimi primernimi oblikami.

V izjavi jugoslovanskemu tisku je Haile Selasi pred odhodom izjavil, da se je med obiskom v državah Afrike in Evrope prepričal, da vsi ljudje žele mir in da bi v miru delali za izboljšanje svoje življenjske ravni. Ker je mir neobhodna potreba narodov sveta, je imperativna naloga voditeljev narodov, da napore za mir postavijo za osnove svoje narodne in mednarodne politike. Haile Selasi je izrazil svoje zadovoljstvo nad dosedanjim razvoju tesnega prijateljstva in sodelovanja in ugotovil, da je to prijateljstvo zgovoren dokaz o možnosti sodelovanja med državami z različnimi političnimi sistemi, tako da rešujejo skupna vprašanja in sodelujejo v borbi za mir.

Zadnji dan bivanja na Brionih je maršal Tito odpeljal svoje goste osebno z motornim čolnom na obisk v Rovinj. Po sprehodu po ulicah sta bila deležna prisrčnih manifestacij z oken, teras, balkonov. Ljudstvo je vzklikalo in metalo cvetje v pozdrav. Opoldne je maršal Tito priredil na Brionih poslovilno kosilo na čast gostu, na kosilu sta si oba državnika izmenjala zdravici.

Maršal Tito je poudaril v svoji zdravici, da simpatije Jugoslavije do narodov Etiopije datirajo od časa, ko se je Etiopija uprla fašističnemu napadu, ko je Haile Selasi skoraj preroško opozarjal na nevarnost, ki grozi svetu.

Narode Jugoslavije in Etiopije ne veže samo pismen sporazum, temveč skupna načela borbe za ohranitev neodvisnosti ter izgradnjo boljšega življenja, za mir, proti kolonializmu, za mednarodno sodelovanje in mednarodno koeksistenco.

Haile Selasi je v svojem odgovoru ugotoval, da sta obisk Tita v Etiopiji in njegov obisk v Jugoslaviji povezala obe državi v prisrčno prijateljstvo. Etiopski cesar je opozoril nadalje na potrebo naporov za razvoj medsebojnega spoštovanja in razumevanja med narodi, potrebo, da se vsi narodi, veliki in mali, skupno s svojimi voditelji bore za mir in napredek. Haile Selasi je ocenil napore Jugoslavije, da razvija svoje gospodarstvo in da pomaga drugim narodom kot pomemben prispevek miru in varnosti v svetu ter je izrazil željo po nadaljnji izmenjavi obiskov in nadaljnji izmenjavi pogledov.

Včeraj dopoldne so v Beogradu odprli V. mednarodni sejem tehnike. V imenu zveznega izvršnega sveta je sejem odprl Avdo Humo, ki je v svojem govoru poudaril, da je sejem končni izraz napredka in dosežka jugoslovanske industrije, katere proizvodnja je danes štirikrat večja od predvojne, ki je prispevala k vsestranskemu napredku jugoslovanskega gospodarstva. Jugoslovanski izvoz je danes dvakrat večji kot pred štirimi leti, narodni dohodek se je v šestih letih podvojil. Jugoslavija je ustvarila trdne pogoje, da se v prihodnjih letih še bolj intenzivno razvije ter istočasno stalno izboljša življenjsko raven prebivalstva. Avdo Humo je nadalje poudaril, da nadaljnji gospodarski razvoj Jugoslavije zahteva nadaljnjo mehanizacijo in avtomatizacijo, maksimalno usmeritev na specializacijo in kooperacijo v proizvodnji.

Na sejmu so bile že prvi dan sklenjene kupčije. Tako je jugoslovanska tovarna «Meba» iz Zagreba prodala poljskemu podjetju «Motor import» za 177.000 dolarjev bencinskih črpalk.

B. B.

—«»—

V New Yorku bitka med mladoletnimi

NEW YORK, 24. — Po dveh letih je ponovno prišlo do krvave bitke med mladinskimi bandami v New Yorku. 15-letno dekle je bilo ubito s streli iz samokresa, štirje fantje v starosti od 11 do 17 let pa ranjeni z bodali. Policija je zaprla dvajsetorico mladincev.

Bitka se je pričela, ko je banda «Sportsmen», ki jo sestavljajo po večini črnci, «zavzela» področje, na katerem «gospodari» banda «Forsythes», v kateri so povečini Portoričani. Dva člana te druge bande sta pričela streljati s samokresi, nato pa se je začel splošen boj in je panika zajela skupino ljudi, ki so na drugem vogalu poslušali pridigarja. Streljanje se je nadaljevalo vse do prihoda policije.

Pol ure kasneje, ko se je končalo streljanje, se je zatekel v kavarno neki črnec, ki je imel težjo rano na hrbtu. Povedal je, da je njega in ženo napadla z noži skupina štirih-petih belcev zaradi rasističnih razlogov.

—«»—

Kitajsko opozorilo indijskim romarjem

KALKUTA, 24. — Kitajske oblasti so poslale indijskemu veleposlaništvu v Tibetu noto, v kateri opozarjajo indijske državljane, naj ne gredo na romanja ali na potovanja v Tibet, in dodajajo, da za one, ki ne bi spoštovali tega opozorila, ne morejo zagotoviti varnosti. Ta nota priča, da po vsej verjetnosti položaj v Tibetu še ni povsem miren.

—«»—

Proces v Tunisu

TUNIS, 24. — Pred vrhovnim sodiščem v Tunisu se je davi začel proces proti Salahu Najaru in drugim 130 obtožencem, ki jih obtožujejo, da so skušali ubiti predsednika republike. Obtožujejo jih dalje zarote proti notranji in zunanji varnosti ter umora varnostnih organov. Glavni obtoženec Salah Najar je bil že obsojen na smrt. Uspelo mu je zbežati, toda pred nekaj meseci so ga spet ujeli.

Težave za de Gaulla v zvezi z Alžirijo

Nove govorice o «ministrskem potresu» kot posledici «referenduma» v vladi

«Le Monde» ugotavlja negativen obračun poldrugega leta golistične politike
ZDA ne mislijo menjati svoje politike do Alžirije

PARIZ, 24. — Priprave v zvezi z obiskom predsednika Eisenhowerja v Evropi in v zvezi z ameriško-sovjetskimi razgovori so se začele danes v Parizu s povratkom generala de Gaulla v Pariz. Predsednik republike je takoj sprejel predsednika vlade Debreja, popoldne pa zunanjega ministra de Murvilla.

Opazovalci ugotavljajo, da ima de Gaulle sedaj težavno nalogo, ker je alžirsko vprašanje, ki je v ospredju francoske politike, pred novo zapadlostjo: septembra ga bodo namreč obravnavali v skupščini OZN. Jutri in pojutrišnjem bo imel de Gaulle s tem v zvezi posvetovanje s posameznimi ministri, od 27. do 30. avgusta pa bo na obisku v Alžiriji.

Govori se o neki novi pobudi de Gaulla. Te govorice so se pojavile, ker je de Gaulle določil za jutri neke vrste «referenduma» med ministri. Dodaja se, da bi ta pobuda utegnila povzročiti «ministrski potres», ki bi bil naravna posledica referenduma, če bi se — kakor mnogi domnevajo — končal z obsodbo skrajne politike, katere predstavniki so Debre, Soustelle in Guillaumat. Domnevajo, da se de Gaulle ne bi umaknil pred tako možnostjo, zato da se izogne odkriti obsodbi OZN, ki bi mu zaprla pot za vsako drugo mednarodno pobudo in bi škodovala njegovim težnjam v NATO in njegovi atomski politiki.

Tudi de Gaullovo potovanje v Alžirijo kaže na potrebo «obračuna». De Gaulle ne bo obiskal velikih središč, pač pa bo pregledal fronto s helikopterjem in bo stopil v neposreden stik s častniki. Nekateri ne izključujejo možnosti stika z nekaterimi odposlanci alžirske osvobodilne fronte. Toda bolj verjetno je, da bo skušal neposredno ugotoviti, kako bi na vojaštvo v Alžiriji učinkovala sprememba alžirske politike. To so seveda samo domneve Dosedanja francoska politika pa vsekakor ne opravičuje pretiranega optimizma.

Ravnatelj lista «Le Monde» pa je začel danes z vrsto člankov pod naslovom «Ce je še čas», obračun poldrugega leta golistične politike. Ta obračun je dokaj grenak in negativen. Ravnatelj ugotavlja, da obračun ni v skladu s hvalevrednimi nameni, ki jih je de Gaulle izrekel ob številnih priložnostih. «Mir pogumnih», ki je bil ponuden Alžircem, je bil zavrnjen; vojna se nadaljuje; gospodarska in socialna preobrazba Alžirije je na mrtvi točki; alžirska začasna vlada je znatno povečala svoj vpliv v svetu; mučenja, glede katerih je Malraux napovedal konec, se nadaljuje. «Za sedaj, ugotavlja list, se vojna na žalost nadaljuje. Državljanska vojna, revolucionarna vojna, vojna brez zakona».

Ameriški državni departma pa je danes objavil sporočilo, v kateri pravi, da se ameriška politika glede Alžirije ni spremenila in da ZDA «pripisuje veliko važnost potrebi mirne, demokratične in pravične rešitve alžirskega spora».

Državni departma je to sporočil v odgovoru na vprašanje v zvezi z govorom, ki ga je imel v petek pomočnik tajnika za afriške zadeve Satterwaithe. Ta je namreč izjavil, da bi ZDA rade videle, da bi Alžirija postala «zaveznica in družabnica» Francije. «New York Times» je s tem v zvezi poročal iz Pariza, da so te besede v nasprotju z uradnim stališčem francoske vlade, ki trdi, da je Alžirija sestavni del Francije. Zato je državni departma objavil naslednjo izjavo:

«Gospod Satterwaithe ni imel namena govoriti o taki spremembi v ameriški politiki do Alžirije. Ni bilo nobene spremembe. Naša politika je še vedno taka, kakor je bila določena aprila 1958 in potrjena pred dvema mesecema (v uradnih izjavah državnega departmaja), in sicer, da so ZDA resno zaskrbljene zaradi alžirske vojne, ter pripisujejo največjo važnost potrebi miroljubne, demokratične in pravične rešitve in upajo, da bo Francija lahko dosegla takšno rešitev».

V zvezi z bivanjem predsednika alžirske vlade Ferhata Abasa v Ženevi se zatrjuje, da je imel tam več razgovorov z ravnateljem kabineta ministrstva za informacije ter z drugimi alžirskimi osebnostmi. Zatrjuje se, da bo Abas v kratkem odpotoval v Casablanco, kjer bo konferenca Arabske lige. Na vabilo 12 držav, ki sestavljajo Arabsko ligo, bo imel važen govor o položaju v Alžiriji.

Kljub odločnim zanikanjem, povezujejo politični opazovalci nocoj navzočnost Ferhata Abasa v Ženevi z navzočnostjo francoskega zunanjega ministra de Murvilla in finančnega ministra Pinaya v Cranssur Sierre v kantonu Valais, kjer sta bila na počitnicah. V francoskih pristojnih krogih pa zavračajo te trditve in poudarjajo, da je istočasna navzočnost francoskih ministrov in Ferhata Abasa v Švici zgolj slučajna.

V Alžiriji se nadaljujejo spopadi med alžirsko in francosko vojsko. Francosko poveljstvo trdi, da je v preteklem tednu padlo 739 Alžircev, oziroma bilo ujetih ali ranjenih. Uradno trdijo, da je v istem tednu padlo samo 36 francoskih vojakov. Od 22. julija dalje je po trditvah francoskega vojaškega poveljstva bilo ubitih, ranjenih ali ujetih 1421 Alžircev. V vojaških krogih zatrjujejo tudi, da so francoski padalci pri dveh ločenih akcijah ubili 7 in ujeli 30 alžirskih voditeljev.

—«»—

Manj poliomielitisa

RIM, 24. — Podtajnik za zdravstvo De Maria je izjavil, da so v zadnjih mesecih po vsej Italiji zabeležili manjše število obolenj za poliomielitisom, ki je obicajno najbolj razširjen v poletnih mesecih. V avgustu je bilo manj primerov kot v istem mesecu lani in tudi manj primerov kot v prejšnjih mesecih letošnjega leta. Podtajnik je poudaril pomen drugega zaščitnega sredstva, in sicer s pomočjo tablet, ki se použijejo.

—«»—

PORTOROŽ, 24. — V Portorožu se je danes pričela šesta evropska konferenca mednarodnega združenja za proučevanje dohodka in bogastva. Na konferenci, ki bo trajala do 1. septembra, sodelujejo delegacije iz 80 držav. Med 34 referati, ki so pripravljeni za to konferenco, so tudi štirje referati jugoslovanskih avtorjev.

Severni Vietnam protestira proti volitvam v južnem delu

Napredovanje uporniških sil v Laosu

LONDON, 24. — Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da je londonska vlada dobila v petek informacije, da se je v Laosu položaj poslabšal za kraljevo vojsko, zlasti v pokrajini Sam Neua. Dodal je, da so to zadnje informacije, ki so prišle iz Laosa v London.

Zatem je predstavnik izjavil, da Velika Britanija ni dobila informacij o sporazumu, ki naj bi ga dosegel laoški odposlanec Sananikone s tajnikom OZN Hammarskjoeldom. «Seveda, je dodal, je bila naša delegacija v OZN v stiku s Hammarskjoeldom in z laoškim odposlancem». Predstavnik je pripomnil, da so razgovori v New Yorku «drugačni» kakor britanski «konstruktivni predlog» za sporazum v Laosu, vendar pa «nisó neskladni». Britanski predlog je bil sporočen sovjetski vladi, a ne drugim. Predstavnik je izjavil, da se sedaj pričakuje reakcija od SZ.

Iz Tokia pa javljajo, da je Severni Vietnam sporočil, da ima «tajne dokumente», ki dokazujejo «zločinsko delovanje» laoške vlade proti silam Patet Laosa in proti vietnamski demokratični republiki.

Agencija «Nova Kitajska» poroča, da je vrhovno poveljstvo severnovietnamske vojske protestiralo pri mednarodni komisiji za Vietnam proti «nezakonitim parlamentarnim volitvam v Južnem Vietnamu, ki so določene za 30. avgusta».

Agencija pravi, da poveljstvo v pismu komisiji poudarja, da so te volitve «groba kršitev političnih določb in načel, ki jih določajo ženevski sporazumi o Vietnamu».

Pismo dodaja, da je bila v zadnjih treh letih skupščina v Južnem Vietnamu «izvoljena na sleparski način» in je pokazala, da je «orodje ameriške politike podrejanja, narodne delitve in pripravljanja vojne». Pismo zaključuje: «Nove ločene volitve dokazujejo, da južnovietnamska vlada vztraja pri svojih spletkah, da spremeni Južni Vietnam v ločeno državo pri izvrševanju načrtov ZDA».

Še pred povratkom Hruščeva v Moskvo konferenca štirih na najvišji ravni?

Eisenhower bo imel danes tiskovno konferenco, jutri pa odpotuje v Bonn - Nove poslanice Hruščeva zahodnim vladam ?

ROQUEBRUNE-CAP-MARTIN (Francija), 24. — Churchillov osebni tajnik je sporočil, da bo Churchill morda odpotoval v soboto v Anglijo, da se sestane s predsednikom Eisenhowerjem. Toda do sedaj ni bilo še nič sklenjeno.

LONDON, 24. — «Daily Mail» piše, da je iz zanesljivih virov zvedel, da ima Eisenhower namen določiti s Hruščevom točen datum za sestanek na najvišji stopnji, ki naj bi bil letos «in morda še preden se Hruščev vrne v Moskvo»

Zato bo baje Eisenhower med svojimi razgovori z Mac Millanom in de Gaullom vprašal oba, «ali bi bila pripravljena eventualno pustiti ob strani vse obveznosti in se udeležiti konference na najvišji stopnji vsak trenutek, v primeru, da bi se sporazumeli o tem s Hruščevom».

Eisenhower se je včeraj popoldne vrnil iz Gettysburga v Belo hišo. Jutri popoldne bo imel tiskovno konferenco.

Bela hiša pa je danes objavila podrobnosti o Eisenhowerjevem obisku v Bonnu. Predsednikovo letalo bo odpotovalo z letališča Andrews blizu Washingtona v sredo ob 9 po srednjeevropskem času. Ustavilo se bo v Harmonu na New Fundlandu, da se oskrbi z gorivom, ter bo prispelo na letališče Wahn blizu Bonna ob 18.30 po srednjeevropskem času.

Na letališču bosta predsednika sprejela kancler Adenauer in zunanji minister von Brentano. Po kratkem razgovoru bosta oba odšla na dom ameriškega poslanika v Bad Gidesbergu. Kancler se bo tedaj poslovil in predsednik bo gost ameriškega poslanika na večerji.

Naslednjega dne, 27. avgusta, bo Eisenhower napravil polurni obisk predsedniku Heussu. Zatem bo odšel v palačo Schaumburg, kjer bo začel razgovore s kanclerjem. Po razgovorih bosta oba državnika kosila in po kratkem počitku bosta nadaljevala razgovore do 16. ure. Nato bo Eisenhower odpotoval z letalom v London, kamor bo prispel ob 18.45.

V petek zjutraj bo Eisenhower zapustil London z vojaškim letalom «Comet» in bo odpotoval v grad Balmoral, kjer se bo sestal s kraljico Elizabeto.

Na potovanju bodo Eisenhowerja spremljali državni tajnik Herter, tajnik za obrambo Thomas Gates, pomočnik podtajnika za politične zadeve Merchant in druge osebnosti.

V londonskih političnih krogih spet domnevajo, da je verjetno, da bo Churchill prišel s počitka v Južni Franciji v London, da se sestane s predsednikom Eisenhowerjem. Vendar pa to še ni gotovo.

Nekateri angleški listi pišejo danes o poslanicah, ki jih je baje poslal Hruščev Eisenhowerju, Mac Millanu, de Gaullu in Adenauerju. Listi pripominjajo, da se poslanice tičejo predvsem sovjetskega stališča glede Berlina in Nemčije. V Foreign Office nočejo potrditi ali zanikati informacij o teh poslanicah.

O prihodu pisma kanclerju Adenauerju je poročal sovjetski poslanik Smirnov, ki je pismo izročil preteklo sredo. Nemški funkcionarji so javili, da je pismo dolgo 13 strani in da so ga poslali kanclerju Adenauerju v Cadenabbio. Pripominjajo, da je sestavljeno «v zmernem, toda odločnem tonu», in da «ponavlja stališče, ki ga je Gromiko zavzel na ženevski konferenci».

Poslanik Smirnov je na vprašanje časnikarjev izjavil, da ne more komentirati pisma, ker je «osebnega značaja». Pripomnil pa je, da pismo obravnava «vsa važna politična vprašanja med Moskvo in Bonnom». Adenauer bo prišel v Bonn jutri, da se pripravi na bližnji sestanek z Eisenhowerjem.

V Londonu izjavljajo, da je vsebina pisem Hruščeva štirim zahodnim vladam enaka. Kakor je znano, se je že govorilo o takem pismu Hruščeva Mac Millanu in de Gaullu. Sedaj pa se ne ve, ali gre za ta pisma, ali pa je Hruščev poslal nova.

V vladnih krogih v Bonnu so mnenja, da bi sestanek med Eisenhowerjem in Hruščevom lahko pripeljal do obnovitve pogajanj o razorožitvi v OZN. Državni tajnik

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27.1, najnižja 22.1, ob 17. uri 22.8, zračni tlak 1022.2, stalen, veter jugovzhodnik 3 km na uro, vlaga 65-odstotna, nebo 3/10 oblačno, morje mirno, temperatura morja 22.3.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 25. avgusta Ludvik
Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 18.58. Dolžina dneva 13.43. Luna vzide ob 22.59 in zatone ob 12.18.
Jutri, SREDA, 26. avgusta Bernard

Tiskovna konferenca italijanskega konzula v Kopru

Kultura ima danes veliko vlogo pri zbliževanju narodnih manjšin

Generalni konzul dr. Zacchin je izrazil priznanje jugoslovanskim oblastem v Kopru za njihovo razumevanje in sodelovanje - Konzulovi načrti za poglobitev kulturnih stikov

S tiskovne konference italijanskega generalnega konzula v Kopru dr. Guida Zecchina

Za «Večer italijanskih popevk» v Kopru, ki bo zaključil poletno sezono «Primorskih prireditev», vlada veliko zanimanje tudi zaradi tega, ker ob tej priliki prvič sodelujeta jugoslovanska in italijanska televizija. Prireditev ima širši pomen in veliko važnost za nadaljnje kulturno sodelovanje in prijateljske odnose med sosednima narodoma.

V okviru priprav za nocojšnji «Večer italijanskih popevk», ki bo ob 21. uri na Titovem trgu v Kopru in ga bosta skupno oddajali jugoslovanska in italijanska televizija, je italijanski generalni konzul dr. Guido Zecchin povabil včeraj koprske in tržaške novinarje na razgovor na sedežu konzulata v Kopru. Že v svojih uvodnih besedah je dr. Zecchin poudaril, da je ta prireditev velikega pomena za medsebojno spoznavanje ter zbližanje obeh sosednih narodov. Pri tem je pripomnil, da Trst nima in ne sme imeti samo ekonomske funkcije, tembolj, ker živita na eni in drugi strani meje etniški manjšini, katerih pripadniki se morajo dobro poznati, da se lahko spoštujejo in postanejo dobri sosedi in prijatelji. Pri tem igra glavno vlogo kultura. Zaradi tega ima Trst važno kulturno nalogo in bi moral biti posredovalec italijanske kulture, most za kulturno sodelovanje in prijateljske odnose med obema narodoma.

Nato je generalni konzul izrazil priznanje jugoslovanskim oblastem v Kopru za njihovo razumevanje in sodelovanje ter naštel razne prireditve in dogodke, ki so pripomogli, da je prišlo tudi na kulturnem področju do sodelovanja in zbližanja med Slovenci in Italijani. Najprej je bila skupina Baseggio, ki je nastopala na Reki, v Pulju in drugih istrskih mestecih ter v Kopru in predstavila Goldonija in povsod žela velik uspeh. Tako Italijani kot Slovenci in Hrvati so z velikim zanimanjem sledili predavanjem prof. Marussija na Reki, v Pulju, v Rovinju in Kopru. Zanimivo je bilo tudi predavanje prof. Urbanija v Kopru, ki so ga poslušalci zelo veseli. To pa je šele začetek, je dejal dr. Zecchin. Zdaj je prišlo do večje prireditve, pri kateri prvič sodelujeta italijanska in jugoslovanska televizija. Sicer je na sporedu lahka glasba, toda tudi popevke imajo svojo važnost in zbližujejo narode.

Dr. Zecchin je nato odkril svoje načrte za prihodnost in izrazil upanje, da se bodo uresničili. Načrti so lepi in zares vabljivi.

Dejal je, da bi rad povabil na gostovanje v Koper, na Reko in v Pulj priznane italijanske igralce kakor na pr. De Filippo, Gassman itd. Želo mu je pri srcu proslava Smareglie z izvajanjem njegovih skladb in predhodno konferenco o njegovem življenju in delu. Nadvse pa bi bil srečen, je pripomnil g. generalni konzul, če bi se mu posrečilo organizirati nastop milanske Scale v puljski Areni, toda zaveda se, da so pri tem velike tehnične ovire. Kljub temu pa se bo zavzel, da bi Scala priredila v Areni vsaj koncert.

Glede razstave italijanske knjige, o kateri je bilo te dni govora v Trstu, je dejal, da bo v Beogradu in Zagrebu; upa pa, da jo bodo priredili tudi v Kopru.

Glede razmer italijanske manjšine v Istri je generalni konzul dejal, da je bolj zadovoljna, odkar je konzularni predstavnik Italije v Kopru, ki redno obiskuje vse kraje kjer živi manjšina.

Po razgovoru, ki se je razvil v prijetnem vzdušju, je generalni konzul povabil vse novinarje na kosilo v hotel Triglav in se z njimi še pogovarjal o raznih stvareh. Med drugim je dejal, da se počuti v Kopru kot doma, zaradi okolja, v katerem živi in ker je prav blizu svojega doma. Rojen je sicer v Padovi, toda od otroških let ima svoj dom v Trstu.

—«»—

Okrepitev proge z Bližnjim vzhodom

Danes bo zapustila Tržaški arzenal motorna ladja «Mugla», last tržaške zasebne pomorske družbe «Line E. Sferco». Ladjo so kupili v Franciji in so jo v arzenalu popolnoma obnovili. Plula bo na redni progi med Trstom in severnimi pristanišči Bližnjega vzhoda. Bivši lastniki so v preteklih dneh predali ladjo tržaškim lastnikom, ki bodo z njo okrepili svojo floto. Obenem so ladjo že prepisali v italijanski pomorski register.

Obnovljena ladja ima 1150 ton in je bila opremljena za progo Trst — Pirej — Limassol — Famagosta — Izmir. Pomorska družba «Linea A. Sferco» ima že na tej progi 1200-tonsko ladjo «Otranto», ki prevaža zlasti blago iz zalednih držav.

Z vključitvijo v omenjeno progo ladje «Mugla» je tržaška družba še bolj okrepila svoje zveze z Bližnjim vzhodom. Pripomniti je treba, da ima družba na progah z južnimi pristanišči Bližnjega vzhoda že tri motorne ladje, in sicer: 1300-tonsko ladjo «Irma», 1517-tonsko «Erni» in 2500-tonsko «Carso».

—«»—

Jastrebi na Krasu

V nedeljo so se za časa nevihte pojavili na skalah nad «napoleonsko cesto» blizu razglednega stolpa štirje veliki jastrebi, visoki 1 meter in z odprtino peruti dveh metrov in pol. Ko je nevihta prenehala, so velike ujede odletele v smeri proti Jugoslaviji.

Skupščina pekov

Danes ob 18. uri bo v Ul. Pondares št. 8 skupščina pekovskih delavcev, na kateri bodo sindikalisti poročali delavcem o rezultatih sestankov s peki, sprejeli sklepe v skladu z vsedržavnem položajem stroke in z uveljavljenjem smernic, ki jih je določilo vodstvo vsedržavnega sindikata pekovskih delavcev za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe.

Jutri ob 18. uri bo na istem sindikalnem sedežu sestanek brezposelnih pekovskih delavcev. Na njem bodo razpravljali o akciji sindikata za spoštovanje zakonov ter o akciji za zaščito pravice do dela.

V petek ob 18. uri bo skupščina vajencev in raznašalcev kruha, na kateri bodo proučili položaj in razna vprašanja v zvezi s spoštovanjem predpisov o začetku dela, o delovnem urniku, strokovnih tečajih, izpitih, pogodbah za vajeniško dobo itd. Sprejeli bodo tudi sklepe za zaščito in uveljavljenje zakona o vajencih.

Pred odhodom demokristjanske delegacije v Rim

Pristanišče ne sme postati podrejena gospodarska panoga

Tukajšnji desničarski gospodarski krogi že govorijo o industriji kot glavni gospodarski sili - Ali so že napravili križ čez vsako možnost pristaniškega in pomorskega razvoja?

Prve dni septembra pride v Rim k predsedniku vlade Segniju tržaška delegacija, ki bo zahtevala gospodarske ukrepe za rešitev krize v Trstu. Delegacija se bo razgovarjala tudi z ministri, ki imajo opravka z gospodarskimi vprašanji.

O nedemokratičnem ravnanju glede sestave te delegacije smo že mnogo pisali, kakor tudi o upravičeni zahtevi levičarskih strank, da se skliče izredna seja tržaškega občinskega sveta, ki naj bi sklenil, da se ta delegacija razširi, tako da bi v resnici predstavljala vse prebivalstvo. Toda tudi tokrat se je pokazalo, kako vlada in ukazuje kljub formalni demokraciji pri nas samo krščanskodemokratska stranka, ki pa je po drugi vojni le privesek znanega «pentagona» v Vatikanu. Tako je bilo žal vse razpravljanje kot odveč, saj je že predsednik vlade Segni skupno z veljaki tržaške krščanske demokracije vnaprej določil, kdo se sme iti razgovarjat z njim v Rim.

Tako ne ostane glede praktičnih rezultatov drugega, kot počakati, kaj bo ta delegacija sploh dosegla v Rimu. Ker so v njej sami demokristjani, razen liberalca odv. Fortija, ki pa je predstavnik gospodarske desnice, kateri tudi demokristjani tako zvesto služijo, utegnejo biti rezultati zopet le piškavi, saj bi lahko demokristjani po svojih običajnih «kanalih» nekaj dosegli tudi brez potovanja te delegacije, pri čemer pa bi seveda odpadla bučna propaganda.

Posredno se bodo torej izražale zahteve leve opozicije občinskega sveta v zahtevah te delegacije le v toliko, kolikor bodo slonele na resolucijah, ki jih je sprejel ves občinski svet ali njegova večina.

Argumenti teh resolucij, za katere je župan dr. Franzil obljubil, da jih bo delegacija upoštevala v svojih razgovorih s Segnijem in ministri, so: okrepitev podjetij IRI v Trstu in Tržiču, ukrepi za ladjedelnico Felszegy, okrepitev pomorskih zvez s Trstom, posebne carinske olajšave, izboljšanje železniških tarif, ureditev vprašanja uslužbencev bivše ZVU in avtonomna dežela.

Kar se tiče podjetij IRI, smo že videli, da je minister za državne udeležbe Ferrari Aggradi delegaciji delavcev železarne ILVA izjavil, da ni v načrtu nobenih obnovitvenih del, kar pomeni, da bo sčasoma morala shirati, ker ne bo vzdržala tuje konkurence. V Miljah so dejansko likvidirali ladjedelnico Sv Roka, ki je postala le podružnica Tržaškega arzenala, ki ima često le malo dela. V Tržiču so ukinili obrat OMFA in v ladjedelnicah sploh ni posebno dobrih perspektiv. Glede pomorskih zvez je bilo tudi že polno obljub, toda položaj se v poslednjem času ni bistveno izboljšal. Železniške tarife so boleče vprašanje, ki zavirajo promet s tržaškim pristaniščem, ki tudi vedno bolj hira.

Glavne upe polagajo tukajšnji gospodarstveniki in stranke gospodarske desnice v carinske olajšave, to je v prosto industrijsko pristanišče, ki naj bi privabilo v Žavlje tudi tuji kapital. Pri tem govori list iz Vidma, ki je v tesnih stikih s Confindustrio in izraža tudi njene namene, o 20 milijardah lir, ki naj bi jih bili pripravljeni vložiti v industrijsko prosto pristanišče italijanski in tuji kapitalisti, s čimer naj bi se zaposlilo 4.000 novih delavcev. Ker je v 42 podjetjih v industrijskem pristanišču že zaposlenih okrog 3.000 delavcev, nadaljnjih 1.400 pa naj bi jih zaposlili v tovarnah, ki so v gradnji, bi se po računih Confindustrije zaposlilo v njem nad 8.000 delavcev, če bi vlada končno le pristala na carinske ugodnosti.

Nihče ne oporeka ugodnih rezultatov, ki bi jih imela gradnja novih tovarn za zmanjšanje števila brezposelnih, seveda če se zaposli domača delovna sila, toda ni se mogoče ubraniti vtisa, da se hoče vodilna gospodarska vrhnja plast pri tem sprijazniti s propadanjem pristanišča kot z izvršenim dejstvom, tako da bi postala industrija v Trstu glavna panoga gospodarske dejavnosti in ne dopolnilo emporija. S takšno gospodarsko politiko pa se ne more strinjati večina tržaškega prebivalstva, saj je bilo pristanišče s trgovino in vso dejavnostjo, ki je z njima v zvezi, vedno glavni vir dohodkov za Trst. Ker pa je politika Confindustrie in monopolov sploh dandanes tudi politika vlade, kaže, da ni mogoče mnogo pričakovati glede ukrepov za pristanišče. Ravno zato bi morala delegacija, v kateri sta tudi predsednika trgovinske zbornice in Javnih skladišč, odločno zahtevati tudi razne ugodnosti za povečanje pristaniškega prometa. Toda kaj naj lahko pričakujemo od ljudi, ki imajo vezane roke tudi zato, ker so večinoma državni funkcionarji. Tudi s te plati je bila torej zahteva po širši delegaciji popolnoma upravičena.

—«»—

Preti v Trstu

Tiskovni urad PSDI sporoča: Danes ob 20. uri bo na sedežu Socialdemokratske stranke v Ulici sv. Frančiška št. 4 skupščina članov sekcije mestni center, kateri bo prisostvoval poslanec Luigi Preti, ki bo podal tudi kratko politično poročilo. Nato bodo prebrali politično-organizacijsko poročilo dosedanjega odbora. Končno bodo izvolili novi odbor sekcije.

Med svojim bivanjem v Trstu bo poslanec Preti razpravljal s tržaškimi predstavniki PSDI o nekaterih krajevnih vprašanjih. Možno je, da se bo sestal tudi z vladnim generalnim komisarjem dr. Palamaro ter razpravljal z njim o področnem proračunu. V prihodnjih dneh bodo imenovali tudi novi odbor sekcije v Devinu - Nabrežini. Sekcijske skupščine za kongres federacije, ki bo prihodnji mesec, pa se pričnejo v prvih desetih dneh septembra.

ODGOVOR «CISLINOM»

Čigava je zasluga za izplačilo nagrade

Prejeli smo in objavljamo *Sindikalni odsek občinskih uslužbencev, včlanjenih v CGIL, se je seznanil z vsebino okrožnice, ki jo je razposlal sindikat občinskih uslužbencev CISL, ter zanika trditve gospoda «Marsilia», ki je podpisal omenjeno okrožnico.*

Sindikat ugotavlja, da je pred 18. avgustom večkrat interveniral pri raznih občinskih oddelkih za izplačilo posebne nagrade za nadure, ki presegajo 60 mesečnih ur nadurnega dela, in zahteval, naj to nagrado takoj izplačajo. 18. t. m. pa se predstavniki sindikata niso mogli sestati niti z glavnim tajnikom, niti z ravnateljem knjigovodstva niti z drugimi funkcionarji, ker so bili odsotni. Samo neki funkcionar glavnega tajništva je izjavil, da se bo tajnik vrnil zvečer s počitnic. Sindikalisti so protestirali in izjavili temu funkcionarju, ki je med drugim član odbora sindikata CISL da se bodo vrnili naslednji dan.

Naslednji dan pa je glavni tajnik dejal, da se je komaj vrnil ter je ukazal funkcionarju — sindikalistu, naj sprejme predstavnike CGIL. Čeprav je ta poznal položaj, je naivno vprašal: «Kdaj pa bo stavka?», ter nadaljeval: «Vodstvo našega sindikata se sestane drevi, da sprejme zadevne sklepe.» Sindikalisti pa niso bili zadovoljni z odgovorom in so vztrajali, naj jih tajnik sprejme. Ob 11. uri jih je res končno sprejel ter je odprl «slavno» okrožnico CISL z dne 18. t. m. Nato se je za nekaj minut oddaljil in ukazal odseku za knjigovodstvo, naj v dveh dneh poskrbi za izredno izplačilo nagrad uslužbencem. To najbolje dokazuje, kdo je brez tolikšnega hvalisanja dosegel, da se je občinskemu osebju izplačala omenjena nagrada.

—«»—

Prenovitev motorne ladje «Africa»

Danes je zopet začela redno pluti na hitri progi Jadransko morje-Južna Afrika motorna ladja «Africa» Tržaškega Lloyda, ki so jo pred kratkim prenovili v ladjedelnicah CRDA v Tržiču. Sedaj je v načrtu tudi prenovitev motorne ladje «Europa», ki pluje na isti progi in je «dvojček» ladje «Africa». S prenovitvenimi deli so naprave za proizvajanje umetne klime v vse prostore potnikov in osebja, medtem ko je bila do sedaj umetna klima samo v salonih. Prav tako so odstranili večje sobe s skupnimi ležišči turističnega razreda in jih nadomestili s kabinami z dvema ali tremi posteljami.

Danes jih boste videli po televiziji

Na sliki vidimo italijanske radio-televizijske pevce, ki bodo nastopili danes ob 21. uri v Kopru na «Dnevu italijanskih popevk». Od leve proti desni: Arturo Testa, Anna d'Amico, Nunzio Gallo, Maria Paris, Rino Salviatti, Fausto Cigliano, Sergio Centi in Nuccia Bongiovanni. Slika je bila posneta na obmejnem bloku pri Skofijah.

Šolska obvestila

Ravnateljstvo Državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo vpisovanja za šolsko leto 1959-60 vršila po naslednjem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure;

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9 do 12. ure.

Potrebna obvestila se dajo v tajništvu zavoda, Piazzale V. Gioberti 4.

* * *

Tajništvo Državne nižje strokovne trgovske šole v Trstu (pri Sv. Ivanu) sprejema vpise v vse tri razrede vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Za vpis v I. (prvi) razred so potrebne še naslednje listine:

1. Rojstni list,
2. Izpričevalo o precepljenju,
3. Izpričevalo o zdravih očeh,
4. Zadnje šolsko izpričevalo.

* * *

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne šole v Trstu, Rojan - Ul. Montorsino št. 8 obvešča vse prizadete, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960, po sledečem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak dan od 10. do 11. ure in

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure

Opozarja nadalje, da se prično vsi popravni izpiti (razredni in nižji tečajni), v ponedeljek dne 7. septembra ob 8.30 zjutraj, po razporedu in urniku objavljenima na oglasni deski šole.

Posebno opozarja, *da za vpis v I. (prvi) razred* so potrebne sledeče listine:

1. rojstni list izdan od anagrafskega urada; 2. izpričevalo o precepljenju in 3. zadnje šolsko izpričevalo.

Vsa ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole

* * *

Na Državni višji realni gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom (realnim) tudi popolne razredne s klasičnim učnim načrtom se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1959-1960 od **1. avgusta do vključno 10. septembra** vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

V jesenskem roku šolskega leta 1958-1959 se prično popravni izpiti 2. septembra s pismenim izpitom iz slovenščine. Pričetek izpitov bo vsak dan ob 8.30.

* * *

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu pri Sv. Jakobu obvešča starše in učence, da se je že pričelo vpisovanje na to šolo od 1. avgusta dalje.

Vsa potrebna obvestila glede dokumentov dobite v tajništvu dnevno od 9. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo Državnega industrijskega strokovnega tečaja v Dolini obvešča, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960 po sledečem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak dan od 9. do 11. ure,

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole.

* * *

Na Slovenskem učiteljišču v Trstu se bodo začeli popravni in vstopni izpiti 2. septembra ob 8.30 uri.

* * *

Ravnateljstvo dvoletnega strokovno industrijskega tečaja v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu obvešča starše in učence, da se vrši vpisovanje za novo šolsko leto 1959-60 vsak torek, sredo in petek od 10. do 12. ure in to do 25. septembra t. l. Vsa pojasnila o potrebnih dokumentih dobite na oglasni deski v I. nadstropju šole v Nabrežini, Trg sv. Roka.

—«»—

Blago je odnesel avto pa vrnil

Mario De Siero je po navadi puščal svoj avto nedaleč od stanovanja v Ul. Piccardi. Podnevi in ponoči, kadar ga seveda De Siero ni rabil, je bilo vozilo ustavljeno ob pločniku. Doslej se ni nihče predrznil vlomiti v notranjost. Sedaj pa se je našel nekdo, ki je izrabil temo, da je... pogledal v notranjost. Ker je tat menil, da se bo tatvina izplačala, se je vsedel v vozilo in odpeljal.

De Siero je seveda tatvino prijavil policijskim organom in pripomnil, da je imel v avtu nekaj blaga. Povzročena škoda je znašala, seveda samo v blagu za obleke, približno 120.000 lir.

Včeraj pa se je De Siero precej začudil, ko je v bližini stanovanja zopet našel avto. Seveda v njem ni bilo več blaga in zmikavt mu je porabil tudi nič manj kot 10 litrov bencina. Policija nadaljuje s preiskavo, da identificira tatu.

Omeru Wawki iz Turina pa zlikovci niso odpeljali avta, ki ga je bil pustil v Videmski ulici. Zadovoljili so se s prenosljivim radijskem aparatom, ki je bil v vozilu in izginili brez sledu. Wawkiju ni preostalo drugega kot zadevo pri-

—«»—

Lastniki zemljišč, ki bi jih radi dali zasuti z materialom, pridobljenim pri izkopavanju, so vabljeni, da zaprosijo dovoljenje za zasipanje s tem materialom XII. oddelek javnih del tržaške občine v Ul. Teatro 5, soba št. 46 do 30. septembra.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice

RAVNATELJSTVO GLASBENE MATICE v Trstu sporoča da se bo vršilo vpisovanje za šolsko leto 1959-60 od 1. do 12. septembra od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure v prostorih v Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779).

Pričetek pouka bo v ponedeljek 14. septembra.

POUCUJEMO KLAVIR, VSE ORKESTRALNE INSTRUMENTE, NAUK O GLASBI IN HARMONIKO. SPREJEMAMO TUDI PRIJAVE ZA SODELOVANJE V OTROSKEM PEVSKEM ZBORU IN ORKESTRU.

KINO

Excelsior 16.00 «Ta je moja ženska» Julie London, John Drew Barrymore in Anna Kashfi.
Fenice 16.00 «Ukaz za umor», Eddie Albert, Paul Massie.
Arcobaleno 16.00 «Hadži Murat, beli vrag». Po Tolstojevem romanu. S. Reves, B. Moll, tehnicolor.
Supercinema 14.30 «Tiger izEšanpurja», Debra Paget in Paul Hubschmid.
Filodrammatico, Zaprto.
Grattacielo 16.00 «Morski psi tretjega Rajha».
Cristallo 16.00 «Prostor pod soncem», E. Taylor, M. Clift.
Capitol 15.30 «Zaklad Sierra madre», Humphrey Bogart, Walter Huston, Tim Holt.
Astra Rojano 16.30 «Vragi Tihega oceana», R. Wagner, T. Moore.
Alabarda 16.30 «Venere grešna». Film o dekletih «na poziv», Eva Bartok, Sabina Sesselmann. Prepov. mladoletnim.
Aldebaran 16.00 «Gusar zelenega otoka», Burt Lancaster.
Ariston. Glej letni kino.
Aurora 17.00 «Konec gangsterja», M. Simon.
Garibaldi 16.30 «Besedo porotnikom», Henry Fonda, Lee J. Cobb, E. Begley.
Ideale 16.00 «Pustni torek», Pat Boone, Christine Carere, Tomy Sands.
Impero 16.00 «Rascel marine» Zabavni film.
Italija 16.30 «Bonjour tristesse», Deborah Kerr, David Niven, J. Seberg.
Moderno 17.00 «Pot velikanov», Barbara Stanwick, Robert Preston.
S. Marco Zaprto.
Savona 16.00 «Običajni neznanci», V. Gassman, M. Mastroianni.
Viale 16.00 «Mladi možje», Isabelle Corey, Antonio Cifariello, S. Koscina.
Vittorio Veneto 16.00 «V. pekel», Anna Magnani in Massina.
Massimo 16.30 «Kapitan Nemo», Lex Barker, Rossana Rory.
Novo cine 16.00 «Teta iz Amerike gre smučat», Tina Pica, Dante Maggio.
Odeon 16.00 «Veliki mavrič», Maureen O'Hara, A. Guinness.
Radio, Zaprto.

LETNI:

Arena dei Fiori (Ul. Ghirlanda) 20.00 in 22.00 Marija Antonieta», Michele Morgan, Peter Todd, M. Berti.
Arena Diana (Ulica Revoltella) 20.00 in 22.00 «Stebri smrti», Jeff Chandler, Dorothy Malone.
Ariston 20.00 «Totò išče stanovanje», Totò, Isa Barzizza, Ave Ninchi.
Garibaldi 20.15 in 22.00 «Obsojeni porotnikom», Henry Fonda, Lee J. Cobb, E. Begley.
Paradiso 20.00 in 22.00 «Ubijalci z asfaltu», Kirk Douglas, Lee J. Darvi, Gilbert Roland.
Marconi 20.00 «Straža, tat in ljubimkinja», Gabriella Pallotta, Raf Mantredi, Fausto Cigliano.
Ponziana 20.00 «Crna orhideja», Sophia Loren, Anthony Quinn.
Secolo (Sv. Ivan) 20.00 «Ljubezen v megli», V. Price, M. Mansfield, E. Gabor.
Stadio 20.15 «Mladi možje», Antonio Cifariello, Sylvia Koscina, A. Lualdi.
Valmaura 20.00 «Zid iz jekla», Tony Curtis, Sidney Poitier.

MILJE:

Eurona «Policija — oddelek za izginule».
Roma «Gospodov zakon».
Verdi «Jekleni pekel».

RADIO

TOREK, 25. avgusta 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Glasba za vas — obvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.55 Orkestralni svetu kulture; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plešite z nami; 17.40 Z začarane police; 18.10 Lepe melodije; 18.40 Glasbeni naček: Smfonietta; 19.00 Utrinki iz novosti in tehnike; 19.20 Pesmi in glasba; 20.00 Sport; 20.30 Glasba za ples in priljubljene melodije; 21.00 Zgodovina odkrivanja sveta; 22.00 Dalmatinske pesmi; 22.15 Pevski zbor Ivan Cankar; 22.45 Glasbeni večer; 23.00 Polnočna glasba.

TRST

11.45 Komorna glasba; 16.00 Glasbeni kotiček; 17.15 Revolucija v Montmartru; 18.00 Osma epizoda; 18.00 Koncert pod vodstvom Franca Caracciola; 19.00 Pesmi in plesne melodije; 19.30 Glas delavcev; 21.00 Mali koncert; 21.15 Zlata Gasperšič in Klub mikrofonom; 11.30 Kitara v glasbi; 12.15 Klavirski skladbe Frederika Chopina; 13.00 Sopek narodnih; 14.15 Kitara v glasbi; 15.15 Nasveti — Ing. Ivan Kovačič: Kako obnavljajo sadovnjake; 15.45 Marijan Lipovšek: Brkinih; 12.25 Glasba iz Amerike; 12.45 Pet pevcev — Pet popevk; 13.15 Obvestila in glasba; 13.30 Priljubljene melodije; 14.15 Na glasba; 14.30 Pesmi in plesne melodije; 15.30 Pesmi in plesne melodije; 16.00 Avgusta Stanka: Tretja stran; Glasbeni večer

BONNSKA VLADA ZAVLAČUJE IN GLIHA

Odškodnina žrtvam nacizma

Vprašanja izplačevanja nemške odškodnine žrtvam nacizma v več evropskih deželah, ki so ga leta in leta odlašali in ki je še vedno nerešeno, je bilo končno postavljeno na dnevni red. Zapadnonemška vlada, ki se je svoj čas pogodbeno obvezala, da bo izplačala te zahteve, poskuša sedaj protipogoje, ki so povzročili veliko nezadovoljstvo v vrsti evropskih dežel.

Med Francijo in Zapadno Nemčijo je prišlo v teh poslednjih dneh do resnega nasprotja v stališču do tega vprašanja, in to ne samo zaradi tega, ker bi Bonn le zavračal francoske zahteve, ampak se celo spotika, da «nima smisla pogajati se na tej osnovi». Francija se sklicuje na dogovore, ki jih je Zapadna Nemčija v teh poslednjih dneh sklenila z Norveško, Dansko in Luksemburgom, in v katerih pristaja na to, da jim izplača odškodnino v skupni vrednosti 94 milijonov mark (Norveški 60, Danski 16, Luksemburgu pa 18 milijonov mark). Francoske zahteve znašajo okrog 800 milijonov mark, spričo velikih žrtev, ki so jih njeni državljani utrpeli zaradi nacističnega preganjanja v času pretekle vojne.

Bonn je od začetka poskušal doseči to, da bi se vprašanje rešilo kot celota, t. j. hkrati z vsemi deželami, ki so zahtevale odškodnino. Ko je bonnska vlada odstopila od tega stališča (ker ji je medtem uspelo pridobiti Norveško, Dansko in Luksemburg za relativno lahko pogodbo) so Francija in nekatere druge zapadnoevropske države postavile zahtevo, da Bonn vstopi tudi z njimi dvostranske pogodbe.

Na francoske zahteve so Zapadni Nemčiji odgovorili z jedko protikampanjo v vladi naklonjenem tisku. Bonn zavrača francosko zahtevo z naslednjo motivacijo: Zapadnonemška vlada se ne smatra za obvezano izplačevati odškodnino bivšim članom odporniškega gibanja, partizanom borcem, ki so v teku vojne in nemške okupacije žrtev nemških represalij. Po bonnski verziji pobude škode prihaja v poštev samo za tiste tuje državljane, ki so bili preganjani od nacizma «iz plemenskih, verskih ali političnih razlogov». Vse ostalo — tako pravijo v Bonnu — spada v reparacije; s tem pa je treba počakati do sklenitve mirovne pogodbe. Ko zatrjuje, da se ne more po mednarodnem pravu, Bonn celo še napeljuje razvija tezo, da so represalije, kazenski ukrepi in povračilne akcije nacističnih vojaških in političnih sil Tretjega Reicha proti bivšim partizanom — v duhu mednarodnega prava (!), in da zapadnonemška vlada v takih primerih ne bo dolžna plačati odškodnine. Pri tem so v tej bonnski «juridiskcijski verziji» popolnoma pozabili na dejstvo, da predstavljajo pravi bivši člani odporniškega gibanja in partizani večji del žrtev nacizma.

Zapadni Nemci zatrjujejo, da so francoske zahteve po odškodnini v višini 400 milijonov mark brez vsakršne podlage ker zajemajo tudi zahtevo po odškodnini bivšim članom odporniškega gibanja. Pri glihanju s pariško vlado je bonnska vlada ponudila okrnjenkrat manjšo vsoto denarja od tega, kar zahteva Francozi.

Bonnska vlada pravtako zavlačuje tudi grške in italijanske zahteve, postavljajoč te dveh primerih vedno nove in nove razloge in protiutemeljene razloge v zahtevah Grčije. V zahtevah Grčije vlada zapadnonemška vlada «tendenco, da se zahteva odškodnina tudi za bivše grške partizane»; v angleških zahtevah pa je Bonn celo našel, da so všteti tudi tujci, namreč poljski pripadniki Andersove armade. Bonnska vlada ravna tako izključno v želji, da bi se ognila izplačilu odškodnine ali pa bi vsaj v čim večji meri zmanjšala njeno višino.

Podobne «pripombe» stavljajo v Bonnu tudi drugim državam, s katerimi so v sporu glede odškodnine žrtvam nacizma. Italiji in Avstriji Bonn ne priznava nobene pravice do odškodnine, ker sta se obe deželi borili v pretekli vojni na strani Tretjega Reicha (majhno izjemo bodo morda priznali Italiji, za razdobje nemške okupacije Severne Italije po padcu fašizma). Kar zadeva zahteve Švice, v Bonnu pravijo, da so zrele samo za to, da se jih zavrne. Tako se zdi, da moreta na nekaj računati edinole Belgija in Holandija, ker se Nemcem njune zahteve ne zdijo posebno visoke.

Skratka: zahteve 11 navedenih dežel, v skupnem znesku okrog 2 milijard mark stoje pod znakom vprašaja, ker bonnska vlada ni pripravljena odpreti mošnje. Pri tem pa ni moč niti mimo vprašanja odškodnine žrtvam nacizma v vrsti drugih evropskih dežel, ki so dejansko utrpele najhujše udarce nemških represalij in preganjanja, pri čemer so utrpele nad 10 milijonov človeških žrtev. Značilno je, da se ta del nemških obveznosti glede izplačila odškodnine žrtvam nacizma v Bonnu sploh ne omenja.

Pritisk zapadno-evropskih dežel je povzročil v bonnskih vladnih krogih občutno neprijetnost, ker je celotno vprašanje prišlo v fazo, ko ga ni moč več dolgo odlašati, še manj pa zamolčati, namreč odložiti ga do pogajanj za sklenitev mirovne pogodbe. Bonn se zaveda, da je prišel v šripce in se že pripravlja na popuščanje, poskušajoč pri tem izzvati sočutje pri zainteresiranih deželah. Pri tem se poslužuje argumenta, da gre pri tem za devet dežel članic NATO, to je povojnih zaveznikov Zapadne Nemčije, in da se je treba že iz tega razloga ogniti prepirom. Pri tem se sklicuje celo na absurdni argument, da je treba postaviti na tehtnico vojaški prispevek Bonna zapadnemu bloku, ko gre za odmerjanje višine nemške odškodnine žrtvam nacizma. Naj omenimo pri tem še neki vladi naklonjeni list, ki poziva zainteresirane dežele, da naj imajo obzir do proračuna bonnske vlade, ki da je «zelo obremenjen». Po dosedanjih znakih je zelo malo izgledov, da bi taki zapadno-nemški argumenti mogli vplivati na rešitev tega vprašanja.

Hudo neurje nad Formozo

Formozo je pred dnevi zajelo hudo neurje, ki je povzročilo ogromno škodo: 1500 oseb mrtvih in 130.000 ljudi brez strehe. Na sliki: popolnoma razdejana vas Nan Ton v pokrajini Tajhung

IZ GRŠKEGA POLITIČNEGA ŽIVLJENJA

Gen. Grivas ima politične ambicije

Generalske afere, politični udari vojaških osebnosti in končno mnogi generali na oblasti — to so razmeroma pogosti pojavi v noveiši grški politični zgodovini. Na mnoge generale so hitro pozabili, zato pa so nekateri od njih ostali v spominu povprečnega Grka kot spretni državniki. Z dejstvom, da so nekateri generali zaslužili ime poštenih politikov, se danes v Atenah najpogosteje razlaga tudi pojav, ki je v tem poslednjem času nastal v zvezi z osebnostjo generala Grivasa, legendarnega Digenisa iz oboroženih borb proti Angležem na Cipru.

Grivas se je v politični areni pojavil pred komaj dvema mesecema in je v tem kratkem času zadal mnoge skrbi vsem političnim činiteljem v tej deželi, kljub temu da je v začetku delal tako rekoč popolnoma sam, brez političnih svetovalcev in izkušenih ter rutiniranih politikov. V njegov urad so ljudje prihajali kakor na romanje, pazljivo so ga poslušali in od njega zahtevali, da se angažira v državnih stvareh in mu obljubljali pomoč. Pozneje so Grivasa obiskovali tudi politiki, nekateri javno, drugi tajno. General pa ni hotel, da bi začel tako kot drugi. Za sedaj je obdržal pri sebi samo bivšega ministra javnih zadev Stefanopulosa, ki mu baje pripravlja programsko izjavo. Namesto da bi se zatekel k starim politikom, se Grivas raje opira na nove ljudi, a zlasti na mladino, ki jo omenja v vsakem svojem govoru.

Kratka politična kariera generala Grivasa ima že dve fazi. V prvi fazi, ko se je angažiral proti londonskim sporazumom o Cipru, milo rečeno, ni zmagal. Vlada in pristaši dosežene rešitve poudarjajo, da je tudi on sam v svojih javnih izjavah podprl londonske sporazume in da sedaj ni na mestu in je celo škodljiva vsaka nasprotna akcija. To je hkrati izjavil tudi Makarios, tako da je ostal Grivas osamljen. Končno je izjavil, da se sedaj ne bori proti londonskim sporazumom, ampak proti nadaljnjim koncesijam Veliki Britaniji in Turčiji na Cipru. Tisti, ki se pogajajo o ustanovitvi nove ciprske države, poudarjajo, da nihče ne misli na nove koncesije, zato ostane sedaj to vprašanje odprto, dokler se ne bo zvedelo, kako bodo na primer rešili vprašanje angleških oporišč na Cipru; dalje, kako bodo razmejili grške in turške mestne občine itd.

V drugi fazi se je Grivas obrnil na notranja vprašanja Grčije. Tistim, ki so v kakršnih koli gospodarskih težavah, je obljubljal pravičnejšo razdelitev nacionalnega dohodka, zaposlitev za vse, bolje organizirano trgovino, odstranitev pretiranih imovinskih razlik v mestih in na deželi. Kako naj se to doseže? O tem Grivas ni povedal nič določenega. Da bi dobil zaupanje levice (ki se ji je zameril že za časa poslednje svetovne vojne z organiziranjem akcije proti komunistom), je Grivas dejal, da se bo potegoval za amnestijo, za večjo demokracijo in enako ravnanje z vsemi državljani, ne glede na njihovo politično prepričanje.

Vse to, kar je Grivas rekel in obljubljal, ni zadoščalo profesionalnim politikom, ki so videli v tem mnogo pomanjkljivosti in demagogije. Politiki pravijo, da to še ni popoln program, ki bi mogel pritegniti množice. Toda niti Grivas sam ne smatra, da je objavil politični program: on le svečano izjavlja, da se bo postavil v službo naroda, če se bo to od njega zahtevalo.

Tako imenovani povprečni državljan je do neke mere pripravljen sprejeti s simpatijo Grivasove izjave, ker smatra, da je Grivas pošten državljan in dober vojak, ki verjetno ni slabši od mnogih, ki so do sedaj ponujali svoje usluge deželi. V Grčiji, v deželi, kjer se državljani kaj radi pečajo s politiko in političnimi razgovori — temperamentno, toda hkrati s poznavanjem položaja — je težko dobiti od nekoga neko prognozo o Grivasu. Kar pa zadeva politike in stranke, je tu položaj jasnejši. Zelo majhno število je onih politikov, ki bi bili pripravljeni tvegati nove volitve, ker vse ono, kar bi na takih volitvah dobil Grivas, bi pomenilo čisto izgubo za ostale. Zaradi tega politične stranke, ki so v začetku hotele izkoristiti Grivasa za okrepitev svojih pozicij, ne gledajo sedaj s simpatijo na generalove akcije, to pa tem bolj, ker je on odklonil, da bi «delal» za kogar koli.

Poslednji dogodek je Grivasov razgovor z grškim kraljem na Krfu. Kljub temu da je od tega sestanka minilo že več dni, se je vedno ničesar ne ve o temah in zaključkih dveurne diskusije med Grivasom in kraljem. Po razgovoru s kraljem je Grivas po telefonu ukazal zapreti svoj urad v Atenah. Ali to pomeni začasno prekinitev njegove politične dejavnosti ali ne, to je še vedno odprto vprašanje. Po tem razgovoru s kraljem je Grivas nadaljeval z istimi izjavami, kakor pred sestankom, zahteval od ljudstva, naj mu da svoje zaupanje, hkrati pa grozil vladi in vsem onim, ki mu niso povšeči.

Po mnenju nekaterih komentatorjev bi to moralo pomeniti, da Grivas ni kralja samo poslušal kot podrejen nadrejenega, ampak da je tudi sam sodeloval v razgovoru, in to aktivno.

Zdi se, da bo Grivas — v kolikor bo nadaljeval s svojo dejavnostjo in pogosto potoval po deželi, tudi brez svoje politične pisarne deloval v smeri ustvarjanja gibanja, ki za sedaj nasprotuje vsem političnim strankam in programom. V primeru da bi se mu priključilo, večje število poslancev iz vladne večine, bi rezultatov take dejavnosti ne mogli videti pred političnimi volitvami. Do tedaj pa imamo še dve leti in pol. Sedanji položaj bi mogel spremeniti le neki važen dogodek v notranji politiki, ki bi šel v generalovo korist. Za sedaj pa v Grčiji zanikajo možnost takih sprememb. To pa hkrati pomeni, da bo moral Grivas še razmeroma dolgo čakati, da bi spoznal, kaj narod misli o njegovih idejah.

SLOVESNA OTVORITEV JE BILA 23. T.M. V BEOGRADU

III. mednarodni sejem tehnike

Beograjski sejem tehnike je najboljši odraz vsestranskega napredka v Jugoslaviji, zlasti nekaterih vej industrije, kar odpira še velike možnosti nadaljnjega razvoja - Na sejmu razstavlja 508 domačih in 597 inozemskih podjetij iz 25 držav

Tretji mednarodni sejem tehnike, ki so ga v nedeljo 23. t.m. odprli v Beogradu, je v primeri s prejšnjima, posebno prvim sejmom 1957. leta, pomemben korak naprej na poti specializacije. To ni več sejem, na katerem razstavljajo, kot na primer na prvem, vse industrijske veje, temveč sejem strojegradnje, kovinsko predelavne, kemične in elektro-industrije. V okviru tega programa je na sejmu dan poseben poudarek gradbenim strojem in mehanizaciji gradbeništva sploh, strojni industriji in mehanizaciji pisarniškega, finančnega in upravnega poslovanja.

Na sejmu razstavlja poleg 508 domačih, 597 inozemskih podjetij iz 25 držav in sicer: 20 evropskih, 2 iz Južne Amerike, 1 iz Severne Amerike in po 1 z Bližnjega in Daljnega vzhoda. Za inozemske razstavljavce je značilno, da njihovi eksponati kažejo, da so v inozemstvu pričeli proučevati potrebe Jugoslavije, kajti razstavljajo predvsem to, kar je potrebno jugoslovanskemu gospodarstvu, kar jugoslovanska industrija še ne izdeluje, odnosno ne izdeluje v zadostnem obsegu.

Zanimanje, tako domačih kot inozemskih podjetij, za III. sejem tehnike v Beogradu je bilo tako veliko, da direkcija sejma ni mogla izpolniti vseh želja, čeprav je za razstavni prostor uporabila celo nekatere dele parka. Število razstavljavcev je letos, zaradi stroge specializacije, sicer manjše kot prejšnja leta, medtem ko je število razstavljenih predmetov večje.

Letošnji sejem tehnike je tretji povojni mednarodni sejem v Beogradu. Pred vojno je bilo v Beogradu več podobnih, seveda po pomenu manjših prireditev. Prva večja gospodarska razstava v Beogradu je bila 1914. leta, in sicer Splošna pokrajinska razstava, na kateri je bilo prikazano takratno gospodarstvo Srbije. Prvi sejem v sodobnem smislu so organizirali v Beogradu leta 1937, na levi strani Save, poleg mosta proti Zemunu. Na istem mestu je bil 1938. leta Prvi mednarodni salon avtomobilov, za tem Prvi pomladanski splošni sejem in na jesen Drugi mednarodni sejem. Poleg tega so organizirali v istem letu več specializiranih razstav (radio, zrakoplovno in obrtniško). Zaradi mednarodnih razmer, ki so se pričele slabšati, se v naslednjih letih 1939 in 1940 priredilj samo pomladanske in jesenske sejme vzrocve, v okviru katerih so bili organizirani tudi saloni avtomobilov. Predvideni pomladanski sejem 1941. leta je odpadel zaradi vojne. Za časa bombardiranja Beograda je bil sejemski prostor skoro popolnoma uničen. Po vojni so na desni obali Save zgradili novo, moderno sejmišče, ki spada po svojih impozantnih halah med najmodernejša sejmišča na svetu. V novih sejemskih prostorih sta bila doslej dva mednarodna sejma tehnike (1957 in 1958), Prvi mednarodni sejem obrtništva (1958), ki je na programu vsako drugo leto, mednarodna sejma knjig in druge gospodarske in kulturne razstave in manifestacije.

Beograjski sejem se je hitro uveljavil in dosegel pomembne komercialne uspehe. Promet se je od 135 milijard na prvem, povečal na drugem na 150 milijard dinarjev. Pri tem je za jugoslovansko gospodarstvo značilno, da se je uvozni promet na drugem povečal za 9 odst. izvozni pa za 35 odst. Zaradi velikih uspehov sejma je bil beograjski sejem na Kongresu unije mednarodnih sejmov, ki je bil lani oktobra v Solunu, sprejet za rednega člana, čeprav je sicer za sprejem v članstvo potrebno petletno uspešno delovanje.

Razstavljeni predmeti in zanimanje, ki vlada za sejem v poslovnem svetu, obetajo, da bodo na letošnjem sejmu zaključene še večje kupčije kot na predhodnem, ker so na sejmu razstavljeni res kvalitetni in izbrani domači in inozemski izdelki sodobne tehnike. Medtem ko inozemstvo, kot smo že ugotovili, razstavlja to, kar je potrebno nadaljnjemu razvoju jugoslovanskega gospodarstva, je razstavni program domače industrije skladen s proizvajalnimi možnostmi in razvojem jugoslovanske industrije in s splošnimi potrebami domačega tržišča in zunanje trgovinske izmenjave. Tu so predvsem stroji in naprave, potrebne za modernizacijo in racionalizacijo dela sploh, sodobna prometna sredstva, sodobna oprema za trgovino, gostinstvo, obrtništvo, gradbeništvo itd. Izdelki domače industrije, posebno strojegradnje, razstavljeni na sejmu, lahko uspešno tekmujejo z enakimi izdelki svetovno znanih inozemskih tovarn.

Industrijski izdelki so na letošnjem sejmu razstavljeni po «Sistemu blagovnih skupin», to pomeni, da so vsi izdelki iste blagovne skupine na istem mestu, kar omogoča hiter pregled in primerjavo kvalitete.

Velik nepokrit razstavni prostor sejmišča je razdeljen na sektorje. Takoj pri vzhodu na na sejmišče so razstavljeni stroji in oprema za gradbeništvo in za industrijo gradbenega materiala. Tu se med domačimi razstavljavci posebno odlikujejo izdelki tovarne «14. oktober» iz Kruševca: veliki bagerji, skreperij in 60 metrov visoki žerjav, zatem izdelki «Metalne» iz Maribora: transporterji za rudnike, stiskalnice za opekarsko industrijo tovarne «Dalit» iz Daruvara in vibratorij ter previbratorij na motorni in električni pogon «Trudbenika» iz Doboja. Med inozemskimi tovarnami so zastopane: zapadnonemške tovarne «A.B.G.», «Dingler Werke» in «Bischoff», ki razstavljajo težke stroje za izgradnjo cest, italijanska tovarna «Wender» (traktorji) in švedska tovarna «Atlas Copco» (vibracijske naprave).

Na sosednem odprtem prostoru so razstavljeni motorni vagoni, cisterne, Diesel-lokomotive in kmetijski stroji. Tu je velika 50-tonska cisterna tovarne «Goša» iz Smederevske Palanke, Diesel-lokomotiva (400 HP) tovarne «Djuro Djaković» iz Slavonskega Broda, traktorji s številnimi priključnimi napravami ITM iz Beograda in kombajn za žito in koruzo tovarne «Zmaj» iz Zemuna.

Hala III je posvečena kolektivni razstavi jugoslovanske

BOŽO BOŽIĆ

(Nadaljevanje na 5. strani)

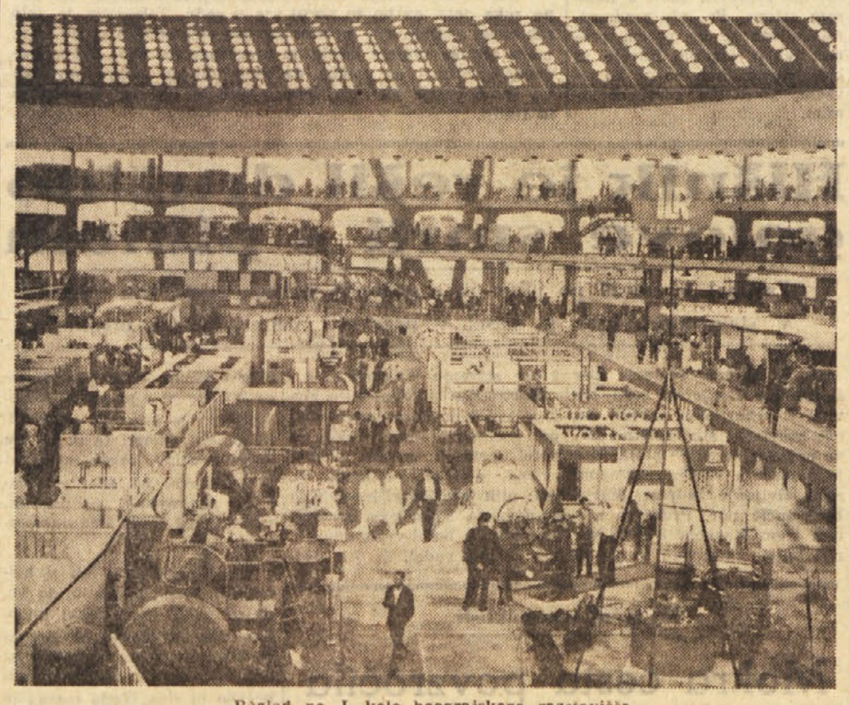

Pogled na I. kolo beograjskega razstavišča

Polkovnik Peter Townsend s svojo tajnico Marie-Lucie Famagne, bi jo baje namerava vzeti za ženo

17. AVGUSTA LETOS PRI 40 STOP. C

Kaos v New-Yorku

Neki otrok se je rodil ob razsvetljavi sveče. Kaj pa je to takega! Če bi se to bilo zgodilo kjer koli drugje na svetu, ne pa v največjem mestu sveta, v New Yorku, bi to seveda bila čisto preprosta zadeva.

Istega ponedeljka, namreč 17. avgusta letos, je v newyorški bolnišnici umrl neki bolnik, in to samo zaradi tega, ker ob pomanjkanju električne energije ni bilo mogoče izvršiti operacije.

V tistem delu New Yorka, ki je za evropske oči podoben viziji iz fantastičnih romanov, v Manhattanu, je 17. avgusta letos zmanjkalo električne energije. Tega dne je bila v New Yorku strašna vročina —40 stopinj Celzija v senci, in zato je 3 milijone prebivalcev manhattanskih nebotičnikov vključilo vse razpoložljive hladilne naprave, ventilatorje in hladilnike do maksimuma, dokler ni tehnika odpovedala. Roboti v velikih dvoranah električnih central sicer niso napadli ljudi, so pa zaradi prevelikega napora prenehali z delom. In v največjem mestu na svetu je prišlo do še nevidenega kaosa.

Na ulicah so semaforji prenehali urejevati promet. Prometniki so izgubili glavo in ves promet mesta z 2 milijonoma avtomobilov, se je zaustavil. Ljudje so zapustili svoje avtomobile in se v mraku napotili proti svojim domovom.

Toda tam jih je čakala nova nerodnost. Tisti, ki so stanovali v 50 nadstropju, niso mogli v svoja stanovanja, ker so dvigala odpovedala poslušnost. Njihove družine pa so postale ujetniki v jekleno - betonskih velikanih. Iz hladilnikov se je začelo cediti in hrana se je začela kvariti.

Vsi oni, ki so tako močni in svobodni na svetlobi, so naenkrat počutili majhni in šibki, brez poguma v mraku. Toda nekateri so se šele tedaj počutili svobodne: kradlo se je na vseh koncih in krajih.

Tudi podzemeljska železnica je prenehala prevažati ljudi.

Blagajniki so stali brez dela pred svojimi ogromnimi blagajnimi, katerih vrata se zapirajo in odpirajo samo z električnimi napravami. Stali so s samokresi v rokah in dežurali vso noč ob svečah (če so jih imeli), ker so zaradi pomanjkanja električnega toka prenehale delovati tudi varnostne naprave.

V operacijskih sobah ni bilo več sterilnega materiala, ker električni sterilizatorji niso mogli opravljati svojega posla.

Tako se je civilizacija ujela v past svoje lastne popolnosti.

Vest o tej nesreči New Yorka, ki jo je povzročila 8-urna prekinitev električne energije je prispela v Evropo po električni poti. Tisti človek, ki je to vest prenesel do prve oddajne postaje, kjer ni zmanjkalo električnega toka, kot nekdaj maratonski tekač je tekel po newyorških ulicah pri 40 stopinjah Celzija: na žalost pa ni nosil ob tej priliki vesti o zmagi, ampak o porazu.

Toda to je vendarle bil poraz v miru. Vizija kaosa pa je bila tudi v tem primeru strašna. Kakšen bi šele bil videz New Yorka, če bi njegovo električno centralo uničil neki radijsko usmerjevan balistični izstrelek z vodikovo konico.

Človek je obstal pred svojim delom brez moči in prisiljen je bil zateči se k najprimitivnejšemu sredstvu, k sveči, ki je večina niti ni imela pri roki.

In tako se je neki otrok, sredi newyorškega Manhattana, rodil brez zdravniške pomoči, ob sveči; neki drug pa je umrl, ker ga niso mogli pravočasno operirati.

GOVORICE CVETIC

Japonski botanik Iširo Oga, profesor tokijske univerze, je objavil obsežno študijo o cveticah. Znanstvenik zatrjuje, da cvetje govori! To svojo trditev je dokazal z magnetofonskimi posnetki cvetlične govorice, ki jo je ujel na trak z zelo občutljivim mikrofonom in ojačevalcem. Odkritje mu je uspelo po naključju, ko je skušal posneti na magnetofonski trak rastlinsko rast. Opazil je, da povzroča cvetje šume, in sicer vsaka vrsta drugačne. Uspelo mu je ugotoviti «govorico» cvetlic, kadar so žejne ali kadar iščejo sončno svetlobo.

—«»—

Samomori po svetu

Po svetu je še vedno precej samomorov, zatrjuje francoski statistik Molly v študiji, ki ji je posvetil samomorilcem, vendar je sedaj teh primerov znatno manj kot jih je bilo v obdobju 1948-53. Letno povprečje v minulih petih letih je nižje od števila samomorov v letih 1906, 1907 in 1941 lani pa jih je bilo znatno manj kot v letih 1956 in 1957. Glede samomorov sorazmerno s številom prebivalstva je na prvem mestu Vzhodna Nemčija, za njo pa se zvrstijo Japonska, Avstrija, Švica, Švedska, Danska, Finska in Zahodna Nemčija. Na devetem mestu je Francija, kjer je bilo lani 7184 samomorov.

Statistik Molly zatrjuje, da je po njegovih podatkih najmanj samomorov v vojnih letih. Zbral je nekaj zanimivih dejstev. Čim starejši so ljudje, tem bolj so nagnjeni k samomoru, na vasi je več samomorov kot v mestih, na 100 samomorov pride 160 poskusov, med samomorilci je trikrat več moških kot žensk, med tistimi, ki so skušali napraviti samomor, pa je več žensk kot moških. Ženske napravijo samomor zaradi razočarane ljubezni pogosteje kot moški, število samomorov narašča vzporedno z gospodarsko krizo, največ «romantičnih samomorov» napravijo mladi ljudje v starosti od 19 do 24 let, razmerje med spoloma pa znaša 4:3 za ženske.

V Franciji je bilo lani povprečno 16 samomorov na 100 tisoč prebivalcev. Pariško povprečje je nižje, in sicer 13, povprečje v severnem delu dežele pa znaša 30.

Na prvem mestu so kmetje, na drugem pa industrijski delavci. Čeprav narašča število samomorov na področjih, ki jih zajamejo posledice gospodarske krize, pričajo Mollyjevi podatki, da ekonomske težave niso poglavitni povod za samomor in da se mnogo več ljudi odloči za konec zaradi bolezni ali razočarane ljubezni.

HOROSKOP

ZA DANES

OVEN (od 21.3 do 20.4.) — Prepir prehodnega značaja, če bosta hotela oba komandirati.

BIK (od 21.4. do 20.5.) — Sestanek s prijatelji vam bo nudil priliko za nova zanimiva poznanstva.

DVOJCKA (od 21.5. do 22. 6.) — Razmišljali boste o trdnosti svojega položaja in sprejeli boste zelo resne sklepe.

RAK (od 23.6. do 22.7.) — Ne spuščajte se v podvige, ki jim ne morete biti kos; bolje je, da z vztrajnostjo izboljšate obstoječe perspektive.

LEV (od 23.7. do 22.8.) — Pojavila se bo težnja, da bi stvari ocenjevati površno, pri čemer utegnete spregledati marsikatero važno podrobnost.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) — Če boste našli pametne svetovalce, bodo vaši posli šli takoj znatno bolje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23. 10.) — Uresničenje nekega načrta ne bo šlo brez finančnega tveganja. Naj vas ne moti prepirljivost neke osebe.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22.11.) — Dobro je, da se glede nekih vaših skritih želja posvetujete z osebo, katera vam je pri srcu.

STRELEC (od 23.11. do 20. 12.) — Na službeni poti se vam obetajo prijetna presenečenja. V družini bo prevladovala harmonija in zadovoljstvo.

KOZOROG (od 21.12 do 20. 1.) — Ne obžalujte izdatkov, ki so bili nujno potrebni. V negotovosti boste glede odkritosrčnosti nekega prijateljstva; toda zaupanje se bo kmalu spet utrdilo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) — Ne nasedajte novicam, s katerimi bi škodoželjneži le hoteli skaliti vaš srčni mir.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) — Ne dopustite, da bi malenkostne stvari mogle porušiti soglasje med vami in ljubljeno osebo. V takih primerih je treba znati popustiti.

— *Toda, draga gospodična, vam ni potrebno znanje strojepisja; pisma bom pisal sam, vi jih boste le zalepili v kuverte!*

Rekord v razmnoževanju

Mikroorganizmi se množijo neverjetno hitro. Iz celice bakterije, ki ima dva mikrona premera in se razmnožuje vsaka pol ure, se razvije v petih urah 1024 celic. Po desetih urah naraste ta «družina» na 262.114, čez dvajset ur pa dosežejo milijardne številke. Po tem času tehtajo vse bakterije skupaj 30 miligramov, po 40 urah razmnoževanja pa lahko doseže družina bakterije 100 kilogramov. Če bi se razmnoževale kar naprej bi tehtali vsi potomci ene bakterije po 40 urah 18.841 ton. Dobro je, da narava ne more razmnoževati te žive «tovarne» mikroorganizmov z zadostno količino surovin, ker bi bakterije kar kmalu pokrile naš planet.

Goriško-beneški dnevnik

Poziv predstavnikov sedmih strank iz goriške pokrajine

Z ENOTNO DVEURNO PROTESTNO STAVKO opozoriti vlado in IRI na naše razmere

Šele tedaj bi lahko računali na uspeh na podlagi sklepa pokrajinske delegacije, ki bo šla v kratkem v Rim uprave in trgovinske zbornice

Predstavniki KPI, PDI, PRI, PLI, PSDI, PSI, MSI, ki so se sestali 20. avgusta na sedežu PSDI v Gorici, so proučili ekonomsko-socialne in politične posledice, ki jih ima kriza v CRDA, predsvem pa odločitev o ukinitvi proizvodnje v oddelku za železniške vagone, na vso pokrajino, zlasti pa na Tržič in njegovo okolico.

Predstavniki vseh strank so z zadovoljstvom sprejeli odločitev predstavnikov krajevnih ustanov, zveze industrijcev, sindikalnih organizacij in parlamentarnih predstavnikov, ki jih je pozvala na sestanek pokrajinska uprava, naj bi močno predstavništvo čimprej odšlo v Rim poročat predsedniku ministrskega sveta o slabem proizvodnem stanju v CRDA v Tržiču, da bi se čimprej dobila naročila in zagotovilo, da se proizvoduja v OMFA ne bo ukinila.

Ker številne delegacije, ki so doslej odšle v Rim, niso dosegle zagotovil glede naročil in nepretrganega delovnega procesa v CRDA, podpisane organizacije predlagajo, naj bi se pred tem sestankom organiziral enoten odločen protest vseh ekonomskih slojev goriške pokrajine (dveurna popolna stavka), da se pritegne pozornost vlade in IRI na slab gospodarski, socialni in politični položaj goriškega prebivalstva, zlasti v Tržiču.

Predlagana manifestacija naj bi bila protest proti nerazumljivi odločitvi, da se ukine proizvodnja v OMFA, in podpora delegaciji, ki bi šla v Rim.

Tiskovno sporočilo so poslali organizacijam delodajalcev, občinskim upravam v Gorici in Tržiču, sindikalnim organizacijam, Krščanski demokraciji, kmečkim organizacijam, Intersindu v Trstu, poslancem in senatorjem.

—«»—

Nesreča motociklista

Včeraj kmalu po polnoči so uslužbenci Zelenega križa prepeljali z obmejnega bloka Rdeča hiša v bolnišnico Brigata Pavia Carla Buconija iz Ul. XXIV. maja, ki se je ponesrečil v Jugoslaviji s svojim motornim vozilom. Motorist je bil ranjen po bradi ter rokah.

Šoferji zahtevajo izvajanje delovne pogodbe

V nedeljo je bil v Gradiški sestanek šoferjev tovornikov iz vse pokrajine. Sestanek so organizirale sindikalne organizacije UIL, CGIL in CISNAL.

Ker bodo sindikalne organizacije prejele odgovor na svoje zahteve v tem tednu, so prisotni po dolgi diskusiji začasno odgodili kakršno koli sindikalno akcijo.

Stevilni šoferji in sindikalisti so znova potrdili načelno stališče, naj se pravično in dostojno izvajajo določila delovne pogodbe in se prizna možnost, da se prilagodijo vsakemu podjetju. Sklenili so, da bodo v nedeljo popoldne 30. avgusta sklicali v Gorici skupščino vseh šoferjev goriške pokrajine, kjer bodo sprejeli stališče v zvezi z odgovorom, ki ga bo Zveza industrijcev v tem tednu poslala sindikalnim organizacijam.

S skupščine so soglasno pozvali voditelje CISL, naj se pridružijo akciji treh sindikalnih organizacij, da se delodajalci prisilijo k izvajanju vsedržavne delovne pogodbe, ki je bila podpisana julija 1958. leta.

Usoden izlet Tržičana v Gorico

Neznanci na Kalvariji okradli avtomobilista

Prerezali so mu platneno streho in odnesli kovček z osebnim perilom

V nedeljo je 53-letni avtomobilist Giovanni Cescia iz Tržiča prišel k nam na izlet. Odpravil se je tudi na Kalvarijo, od koder je lep razgled. Ker je cesta zelo ozka, je zapeljal v jarek in ni mogel več z mesta. Odšel je v Grojno po pomoč, toda ko se je vrnil je ugotovil, da je imel med tem časom (od 16.30 do 17.30 ure) neprijeten obisk: neznanci so mu namreč prerezali platno na strehi in mu odnesli kovčeg z osebno prtljago. Škodo cenijo na 60.000 lir.

—«»—

Številne aretacije goriške policije

Kriminalistični oddelek goriške kvesture je v soboto aretiral mladoletnika iz našega mesta, ki je pred dnevi zbežal iz poboljševalnice v Benetkat. Mladeniča so aretirali na Korzu. Odpeljali so ga v Benetke, kjer bo moral prestati prisojeno mu kazen.

V soboto so aretirali v Ul. Morelli 36-letnega Edoarda Bizaia s Svetogorske ceste 99, ker je bil pijan in je nadlegoval mimoidoče.

Včeraj so ob 3,30 aretirali v Ločniku 49-letnega Giacinta Brumata, ker se ga je napil in je motil nočni mir.

Ob 12.30 je policija aretirala 62-letnega Teodora Cosolina z videmskega. Mož je bil pred časom izgnan iz našega mesta in se po zakonu od 27. 12. 1956. leta, št. 1423 ne bi več smel vrniti k nam. Ker je zakon prekršil — včeraj so ga našli, ko je prosil miloščino — so ga zaprli in prijavili sodišču.

Kvestura je 20. avgusta z izgonskim listom poslala domov v Treviso brata 43-letnega Giuseppa in 35-letnega Albina Gerija, ker so ju v Gorici zalotili pri prodaji nekega kolesa, ki je bilo po domnevih kvesture ukradeno. Kvestura se je poslužila tega ukrepa, ker je bil Albino Geri v Trevisu pod policijskim nadzorstvom. Kolo so zaplenili.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO: 17.00: «Rešite zemljo».
VERDI: 17.45: «Operacija Cicero». G. Menon.
VITTORIA: 17.00: «Gangstrski klub». Scip Homeier, P. Carpenter.
CENTRALE: 17.30: «Ogenj nad Varšavo». V. Iberman, A. Claire.
MODERNO: 17.00: «Bičajte jih brez usmiljenja».

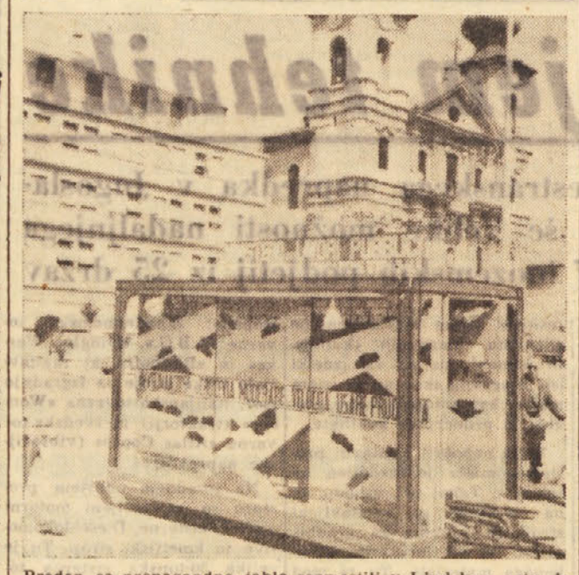

Preden so propagandne table razmestili v Ljudskem vrtu, je avtomobil ministrstva za javna dela dalj časa parkiral na Travniku pred prefekturo.

Včeraj v Ljudskem vrtu

Propagiranje zakona o cestnem prometu

Zvečer so na Trgu C. Battisti prikazovali poučne filme

Pod okriljem ministrstva za javna dela ter organizacije Via sicura je prišla včeraj v Gorico ena izmed osmih potujočih skupin, ki jih je ministrstvo poslalo v 200 večjih krajev države, da bi omogočile državljanom temeljitejše spoznavanje določil novega zakona o cestnem prometu.

Na pločniku Ljudskega vrta so razstavili velike table s slikami, ki nazorno kažejo, kako se morajo na cesti obnašati pešci, kolesarji, motociklisti in avtomobilisti. Pešci morajo hoditi, če ni pločnika, po levi strani ceste, da vidijo vozila, ki prihajajo nasproti. V mestu morajo voziti kolesarji v gosjem redu (drug za drugim), izven mesta pa lahko vozita največ po dva vstric, če je cesta dovolj široka. Na kolesu se ne sme peljati več kot ena odrasla oseba.

Zelo nazorno so prikazana vodovarna znamenja, zlasti pomen črt vzdolž cestne osi. Če je samo črtkasta cesta, tedaj jo je mogoče prečkati; če je nepretrgana in črtkasta črta, ena poleg druge, tedaj se lahko prečka cestno središče stiste strani, kjer je črtkasta črta. Dve vzporedni neprekinjeni črti pomenita, da se cestni središče ne sme prečkati. Na posebni tabli so narisani vsi mednarodni prometni znaki, ki z novim zakonom veljajo tudi na ozemlju Italije.

Včeraj zvečer so na trgu Cesare Battisti prikazali več poučnih filmov, ki se jih je ogledalo mnogo ljudi.

—«»—

Včeraj si je 82-letna Neda Murri iz Ul. Faiti št. 25 zlomila v bolnišnici Rdeča hisa, kamor je odšla obiskat bolno hčerko, levo ramo. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer se bo morala zdraviti 30 dni.

Ob povišanju telefonskih tarif

Družbe TELVE, TIMO in STIPEL lani zaslužile nad 6 milijard lir

Tudi Števerjan priključen k avtomatičnemu mestnemu omrežju - Majhen odstotek telefonskih naročnikov v Gorici v primeri s Trstom in Vidmom

V zadnji številki Uradnega lista (Gazzetta Ufficiale) z dne 21. avgusta je objavljena okrožnica CIP o povišku telefonskih tarif. Objavljeni poviški bodo stopili v veljavo 1. oktobra tega leta.

Mera novih poviškov je odvisna od velikosti telefonskega omrežja mesta, v katerem živi telefonski naročnik. Po statističnih podatkih s 15. novembra 1958 je imela Gorica 2.924 telefonskih naročnikov, Tržič 2.026, Gradež pa 490. Zaradi tega bosta spadala Gorica in Tržič v 5. skupino telefonskih omrečij, Gradež pa v 6. skupino. V sedmo skupino bodo spadali vsi kraji, ki imajo manj kot 500 telefonskih naročnikov. Poviški bodo torej v Goroci večji kot v Gradežu in seveda manjši kot v Trstu, ki ima približno 50 tisoč naročnikov in spada v tretjo skupino telefonskih omrežij.

Poleg tega se telefonski naročniki delijo še v pet skupin. V prvi skupino spadajo banke, trgovske družbe, hoteli in restavracije prve kategorije; v drugo skupino spadajo privatna trgovska in industrijska podjetja, odvetniške in podobne pisarne, zdravniške ordinacije itd.; v tretji skupini so trgovine jestvin, obrtniški obrati, gostilne, bari, restavracije in kavarne, ki ne spadajo niti v prvo niti v drugo kategorijo; v četrti skupini so privatna stanovanja in v peti skupini državni, pokrajinski in občinski uradi, šole itd.

Za vsako tromesečje bomo imeli torej v Gorici in Tržiču po novi tarifni razdelitvi naslednje poviške:

I.	skupina	12.000 lir
II.	"	8.400 "
III.	"	6.600 "
IV.	"	4.600 "
	(tel. duplex)	2.900 "
V.	"	4.100 "

Naravno je, da se bo zvišala tudi cena medkrajevnim pogovorom. Tudi v tem primeru je povišek odvisen od dveh činiteljev. Za telefonski pogovor med dvema mestoma istega telefonskega okrožja bo veljala ena cena, če pa se bo telefonski pogovor vršil med dvema različnima telefonskima okrožjema, bo cena drugačna. Poleg tega bo treba upoštevati tudi razdaljo med obema krajema. Za pogovore v nočnih urah in prazničnih dneh bo veljal 50 odst. popust.

Cena žetonu za pogovore iz javnih govorilnic je zvišana na 30 lir.

Z omenjenimi poviški nameravajo telefonske družbe, ki delujejo po državi, modernizirati že obstoječe telefonsko omrežje ter napeljati telefon tudi v tiste kraje, ki ga do danes še nimajo. Upamo, da bodo teh izboljšav deležni tudi naši kraji, kajti res je, da moramo tudi v Gorici večkrat dolgo čakati na medkrajevno zvezo. Posebno pa se občuti potrebo po avtomatični priključitvi nekaterih okoliških občin na goriško mestno telefonsko omrežje. Če pomislimo, je res nerodno, da morajo naročniki, če hočejo govoriti iz Gorice z Gradežom ali s kakšno bližnjo občino, poklicati najprej centralo. Seveda to ne velja samo za našo pokrajino, temveč še za celo vrsto drugih krajev v ostalih predelih države.

Da se telefonsko omrežje modernizira in razširi, je res nujno potrebno, čudno pa se nam zdi, da se od telefonskih naročnikov zahteva, da iz svojega žepa plačajo vnaprej te izboljšave, potem ko so samo tri telefonske družbe (TELVE, TIMO, STIPEL) zaslužile v preteklem letu več kot 6 milijard 250 milijonov lir.

Naše čitatelje bo prav gotovo zanimalo, če spregovorimo nekaj več o družbi TELVE, ki deluje na področjih Veneta, Poadižja in Julijske krajine in Furlanije. Leta 1925 je imela TELVE 18.056 naročnikov, 31. decembra 1957 pa 236.832 s skupno 305.760 aparati. V Gorici (mesto) so uvedli avtomatične telefonske aparature 1952. leta, v Tržiču že leta 1947, Sovodnje so povezali z mestom pred dvema letoma, Steverjan pa pred enim mesecem. V Steverjanu je pet telefonskih naročnikov, ki imajo sledeče številke: (orožniki 46 — 75, občina 45 — 92, javna telefonska govorilnica 27 — 02, trgovina Trpin 47—75, trgovina Maraž 47 — 92). V Gorici je po 7,44 telefona na vsakih 100 prebivalcev, v Gradežu 6,25, v Tržiču 5,30, v Vidmu 10,43, v Trstu pa 19,34.

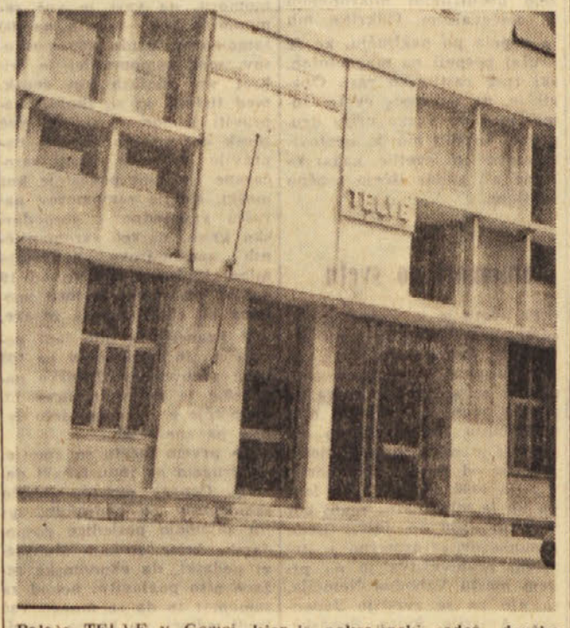

Palača TELVE v Gorici, kjer je pokrajinski sedež družbe z avtomatičnimi telefonskimi napravami.

Nocoj se na koprskem trgu sestanejo italijanska in jugoslovanska televizija

Vse je pripravljeno za prvo srečanje med dvema sosednima televizijskima centroma Italijanski pevci, jugoslovanski tehniki - Napovedovalca: Emma Danielli in Saša Vuga

Preliminarni sestanki so postali že zgodovina. Zdaj gre zares: v ozki uličici za koprsko stolnico je postavljen TV-studio na štirih kolesih. Skoz vrvež se plete pajčevinasta motnjava tehničnih navodil. Radovednost pase svoje lačne oči v paralelah, ki nakazujejo nocojšnji avditorij. Že dva dni skoraj simbolično parkirajo na trgu pred Ložo veliki in mali avtomobili. Berem na straneh napise: RAI - Radiotelevisione Italiana. Pa spet: RTV Ljubljana. Na že postavljenem odru, pred odrom, ob straneh frfotav vrvež «operativnega kadra»: audio tehniki, video tehniki, kamermani, asistenti, mixerji, producenti, pa tonski tehniki, scenografi. Vse sorte ljudi, tudi taki, ki «samo» pasejo svoj «firbec».

Mirč Kragelj — snemalec, ki bo odločal, kaj bomo po televiziji lahko videli.

Pred cerkveno fasado so postavljena tri prizorišča. Stopničast oder za Cergolijev orkester, med Ložo in cerkvijo plemenita fontana, narejena iz lepenke (tega gledalci pred televizijskimi aparati seveda ne smejo vedeti!) in na robu Lože prostor za simpatično Emmo Danieli in postavnega Sašo Vugo. Vse je torej pripravljeno za debutantski rendez-vous med dvema sosednjima televizijskima centroma. To pa hkrati pomeni: poglabljanje kulturnih stikov med dvema sosedoma, ki ju loči Jadran, renesanso nekega humanizma in prve prijeteljske domenke. Vse to gre skozi objektiv televizijske kamere. Briljantno. Ujel sem na star bizantinski trik: slivovka, jugoslovanskega snemalca Mirča Kraglja.

Saša Vuga — napovedovalec, ki nam bo poleg prikupne Emme Danieli predstavil pevce in orkester ter opisal, kako bo drevi v Kopru.

Vprašanje: «Kako se počutiš ob svojem prvem mednarodnem snemalnem debutu?» Odgovor (skozi mrežasto fasado nasajene dovtipe): «Trema, kakor pred vsakim nastopom. Dajo, Pa nič hudega, to je samo osebno stimulacijo!» Vprašanje: «Osebna želja za koncert?» Odgovor (v enem sapi): «Da bi zlasti gledalci italijanskega omrežja ne bili preveč, da smo v tem še začetniki in da bi vedeli, kako smo zares dobri.»

Italijanski režiser Franco Gagliardelli se je na vprašanje, kaj pričakuje od tega skupne oddaje, zadržano mitraljiran odgovor. Na vprašanje: «Prosi nebeško administracijo, da bi vsaj toksne ne zanesla z dežjem in s tem tega srečanja. Pravzaprav ljudje so tako mladi, da je naravnost strah. Da je nekaj odprlo, ja, tudi je odprlo!»

Tudi Saša Vuga, nekdanji valec RTV Ljubljana, sedaj ževnik, lambretist, kot lo bohema, ampak vseeno ber človek, čeprav nikoli ter nikoli nima cest, ni brez greha. Sedi kotu za okroglo mizo oranžno vseenostjo bo no muho s pločevinasto ba. Kako se počuti v cojšnjim nastopom? «Predvsem sem zadovoljen da je do teh odnosov prišlo. Upam, da to ne lastovka, ker je pomlad tu... Pomlad dobrih skih odnosov, ki niso uradni, ampak se spontano ficialni, ampak se spontano med ljudmi, mehčajo zacijski slovar, in so Vprašam: «Kaj pa Koper ti zdi posrečeno prizorišče ta nocojšnji rendez-vous ga: «Prvič — idealna sceneri ja! Drugič — je pogum, ki so ga Jugoslovani in Italijani pa— Koper je stikališče ga lahko povzdignemo bol!» Na uho: «Poznaš jo kolegico Emma Pogledal me je od glave do požmrknil: «Videl sem nedeljskem „Primorskem" pa, šarmantna, ljubezen sploh... Nocoj bo ob man», poleg lepe, šarmantna — in sploh — Emma.»

Vsi pevci so v Kopru. «Triglav» je nekakšna skrinjica in sinoči je «vroča vaja», se pravi v kamerami, monitorjem in tako naprej. orkester «Cergoliv» privatni štab v Izoli pru so dirigent Guido Serini in solista Gianfred in Franco Russo.

Vstopnice so poslale per, Ljubljano, Zagreb Opatijo. In seveda na Na škofijskem bloku cej dela in dolga kolona mobilov.

Golobi nad cerkvenim so vznemirjeni. Nocoj plahutali v ritmu ljubezni italijanskih popevk.

—«»—

Opekel se je z vročim katranom

Giuseppa Bonazza denjske ulice je včeraj la nezgoda na delu.

Bonazza je zaposlen gradbenem podjetju Včeraj se je kot običajno pravil na delo v Ul. Ko ga, kjer popravljajo cesto gova naloga je bila posode z vrelim katranom peči do kraja, kjer so gi potrebovali. Mož je krat storil. Okoli 10.30 med prenašanjem vrča nil in padel. Posoda zvrnila in katran se po tlaku. Smola pa je da je nekaj katrana lo delavcu na obraz kar ga je precej opekla.

Z rešilnim avtom rešilca Bonazzo odpeljali bolnišnico, kjer so ga nujni zdravniški pomoči slali na dermatološki Tu se bo moral verjetno žati 20 ali celo 30 dni.

Za varnost pešcev v mestu

Po ulicah sedaj pleskajo nove «zebraste» prehode

Občina bo morala zamenjati table o dovoljeni brzini in urediti vse prometne znake

Že maja meseca, to je skoraj dva meseca prej, preden je začel veljati novi zakonik o prometu, so v našem mestu prepleskali ulice, zlasti pa križišča s tako imenovanimi «zebrastimi» črtami za prehod pešcev. Takrat je šlo za nekak splošen poskus, ki pa se je delno obnesel. Vsekakor pa smo često videli avtomobiliste, ki so se pred črtami ustavili in z roko namignili pešcem, naj greko čez cesto. Po drugi strani pa so bili pešci nezaupljivi ter so se obotavljali, kar je seveda le še bolj oviralo promet.

Sedaj pa, ko je zakonik v veljavi, so omenjene «zebraste» črte močno zbledele in jih marsikje sami pešci težko opazijo, kaj šele vozači. Zato postaja vedno bolj nujno, da se prehodi znova prepleskajo. Pri tem pa nastajajo težkoče, ker ne bodo vseh prejšnjih prehodov obnovili in je treba pri razporeditvi teh del dobro proučiti tudi novi, precej zapleteni zakonik. Za pleskanje teh prehodov skrbi poseben odsek oddelka javnih del tržaške občine. Ta odsek pa je samo izvršni organ, ki opravlja naročena dela.

Doslej je odsek poskrbel za pleskanje Trga Goldoni, kjer so vsi «zebrasti» prehodi na novo prepleskani in dokončani. Nadalje so začeli pleskati v Ulicah Carducci, Roma, S. Spiridione in na Trgu Libertà. Toda to je seveda zelo malo in odsek čaka še mnogo dela, kajti preurediti je treba razne prometne znake v vsem mestu, menjati table z napisi, prostore za parkiranje itd. Med drugim je treba menjati tudi table z napisom, ki dopušča samo 40 km brzine v naseljih, s tablami z napisom o 50 km brzine, kot določa novi zakonik. Doslej so menjali te table na Opčinah in v Barkovljah, polagoma jih bodo tudi drugod. Vse to delo morajo opraviti najkasneje do 30. junija 1960, toda zatrjujejo, da bo dokončano mnogo prej.

Te dni pa se bo sestala občinska komisija za cestni promet, ki proučuje preureditev prometa in njegovih smeri v mestu. Predvsem bo treba premestiti razna postajališča avtobusov na magistrali Ulica Flavia — Seneni trg — Ulica Carducci — Trg Dalmazia — Miramarski drevored ter Trg Dalmazia — Ul. Fabio Severo, ker ovirajo varnost prometa in so v nasprotju s predpisi prometnega zakonika.

Komisija pa bo morala tudi odločiti, katere ulice bodo imele prednost pri prometu. Po predpisih ministrstva je treba v mestih določiti prednostne smeri ter jih opremiti z napisi, ki na to prednost opozarjajo. Na križiščih pa se morajo postaviti table z napisom «stop». Po teh prednostnih ulicah se bo potem promet lahko razvijal hitreje in bolj varno, kar bo v korist vsem, zlasti pa vozačem samim.

Pred glavnim cerkvenim vhodom na Titovem trgu bo koncert italijanskih popevk. Tu bo oder za orkester Cergoli; ob orkestru, med cerkveno fasado in ložo pa bodo ob istrskem vodnjaku peli priljubljene popevke najboljši italijanski pevci.

Od nedelje imajo tehniki, aranžerji in drugo osebje polne roke dela, da bo za nocoj vse v redu. Televizija je zelo zahtevna: reflektorji, prostor za kamere, oddajniki itd., vse mora biti na svojem mestu in brezhibno delovati, ko bo snemalec «pritisnil na gumb», da bodo koncert lahko poslušali ne samo gostje na trgu, ampak gledalci po vsej Jugoslaviji in Italiji.

Hišnik je rešil družino gotove smrti s plinom

Zavohal je smrad po plinu in s pomočjo nekega stanovalca vdrl v stanovanje, kjer je našel v nezavesti mater in tri otroke

Če ne bi bilo vratarja hiše št. 22 na Lonjerski cesti Ervina Boccherija, bi morali danes zabeležiti štiri smrtne žrtve nevidne smrti — plina. Mož je namreč s svojim nastopom rešil življenje 34-letni Mariji Boskjančič por. Pruni in njenim trem otrokom 8-letni Mariji Luisi, 7-letnemu Paolu in 2 leti staremu Walterju.

Boccheriju je v nedeljo zjutraj prišel do nosa čuden vonj po gorilnem plinu. Takoj je hotel ugotoviti, odkod prihaja smrad, in to je kaj kmalu videl: plin je prihajal izpod vrat stanovanja Prunijeve družine. Boccheri je hotel vrata odpreti, ker je pač vedel, da jih družina zaklepa. Toda bila so zaprta. Zato je s pomočjo stanovalca, ki je uslužben pri civilni policiji, vlomil in našel vse člane družine, razen moža, ki je odpotoval na delo v Nemčijo, nezavestne na postelji, medtem ko je iz štedilnika uhajal plin.

Vse štiri so odpeljali v bolnišnico, kjer pa menijo, da bo do okrevali že v nekaj dneh. Spočetka je kazalo, da gre za poskus samomora matere, ki naj bi potegnila za seboj tudi hčerko in sina. Toda ženska je pojasnila, da ne gre za poskus samomora, pač pa za nezgodo.

Prunijeva je postavila na štedilnik lonec z vodo, s katero je hotela okopati otroke. Ker je najmlajšega fanta spravila spat in ker ni hotel takoj zaspati, se je vlegla poleg njega. Še prej je znižala plin, da bi se voda počasneje grela. Toda smola je hotela, da je tudi ona zaspala, vzkipeva. joča voda pa je zelo verjetno ugasnila plamen.

Nesrečni motociklisti

Mokra cesta povzročila dve prometni nesreči

Nepričakovan dež je v nedeljo presenetil marsikaterega skuterista in nekateri so morali, prav zaradi splozke ceste, po zdravniško pomoč v bolnišnico. Prva nezgoda, ki jo je treba pripisati spolzki cesti, se je pripetila okoli 15. ure v Koronejski ulici. Po tej cesti je vozil proti gornjemu koncu z motornim kolesom 35-letni Guido Neri z Vrdelske ceste. Za njim je sedela na drugem sedežu 44-letna Ivanka Kresevič vd. Ujčič iz Ul. Torricelli. Motociklista sta prišla do križišča z Ul. Rismondo, ko je Neri opazil avtomobil, ki je prihajal z desne. Takoj je pritisnil na zavore in tudi zavil na stran, a mokra cesta ga je prevarila, zaradi česar je treščil v že ustavljen avtomobil in se nato zvrnil na tla.

Tako Nerija kot Kresevičevo so morali odpeljati v bolnišnico, kjer so prvega odslovili po nudeni zdravniki pomoči, žensko pa so morali sprejeti na ortopedskem oddelku.

Druga nezgoda se je pripetila v Istrski ulici v bližini križišča z Ul. Vigneti. Tudi tokrat je 21-letni Andrea Semeraro iz Ul. Roma hotel pritisniti na zavore, ko je opazil avto 45-letnega Guida Lavrenčiča iz Ul. Vigneti 19, vendar ni s tem dosegel ničesar. Njegov skuter je zdrsnil na mokri cesti in potem ko se je zavrtel okoli svoje osi, je treščil v avtomobil. Semerara, ki se je pri padcu precej potolkel, so morali sprejeti s prognozo okrevanja v 40 dneh na ortopedskem oddelku.

Nezgoda, ki se je 15 minut po 19. uri pripetila 76-letnemu Benediktu Lonzarju iz Vrdelce - Sv. Ivana pa ni mogoče pripisati dežju, ker pri Sv. Ivanu sploh deževalo ni. Lahko pa bi jo pripisali nepazljivosti in neprevidnosti, ker je Lonzar, ki se je vozil z mopedom, iznenada prečkal cesto 28-letnemu Giorgiu Mandichu iz Ul. delle Docce, ki je bil za volanom svojega avtomobila. Trčenje je bilo neizbežno in tako se je Lonzar znašel na tleh z raznimi zlomi, zaradi katerih so ga sprejeli s prognozo okrevanja v 40 dneh na ortopedskem oddelku.

V Čamporah je strela podrla del hiše

Gospodinjo je vrglo s postelje - Posredovati so morali gasilci, da so porušili del hišnega zida, ki se je imel zrušiti

Nevihta, ki je v nedeljo popoldne zajela del mesta in nekatera predmestja ter okolico ni povzročila v samem središču nobene škode. Nasprotno pa so strele precej prestrašile nekatere kopalce na Trajanovem nabrežju. Strela se je namreč z groznim pokom pogreznila v morje nedaleč od valobrana v bližini kopališča.

Večjo škodo pa je strela povzročila v Čamporah. Udarila je namreč v hišo s številko 137, ki je približno v središču vasi. Bilo je okoli 14.50 ko je 63-letno gospodinjo Valerijo Svetinovo, ki je spala, vrglo s postelje. Strela je udarila v gornji vogal njene enonadstropne hiše, ki se je skupno z delom strehe porušil.

Svetinovo, ki so jo potegnili izpod ometa, je neki sorodnik odpeljal na postajo Rdečega križa v Milje, kjer so ji nudili vso potrebno pomoč. Na kraj so morali tudi gasilci, ki so podrli del zida, ki je bil v nevarnosti, da se zruši.

Strela je tudi povzročila precejšnjo škodo na pohištvu in v električni napeljavi.

Kino na Opčinah

predvaja danes 25. t. m. z začetkom ob 18. uri VISION barvni film:

«Ciganska strast»

Igrajo: CARMEN SEVILLA in RICHARD KILEY

III. mednarodni sejem tehnike

(Nadaljevanje s 3. strani)

motorne industrije. Toda zaradi pomanjkanja prostora v hali je del njenih izdelkov na odprtem razstavišču. To so osebni avtomobili in oprema za gasilstvo in komunalne službe («Vatrosprema» iz Beograda, «Sloboda» in Jedinstvo» iz Zemuna, tovorniki in avtobusi «TAM» iz Maribora, tovarne avtomobilov Priboj na Limu «FAP» poleg avtomobilov francoskih tovarn «Renault», «Saviem» in «Simca», «OM» (Italija), «Standard Motor» (Anglija), «Mercedes» in «NSU» (Zah. Nemčija), «Ford» (ZDA) in drugi.

V hali III ima kolektivno zastavo Združenje jugoslovanske motorne industrije. Avtomobile razstavljajo «Crvena zastava» in Kragujevca (potniški avtomobile po licenci «Fiata»), «FAP» iz Priboja na Limu (avtobuse) in Tovarna avtomobilov Maribor (TAM). Med proizvajalci motornih koles se odlikujejo izdelki «TOMOS» iz Kopra in tovarne «Tiko» iz Vogošče (Bosna), zatem motocikli «Famos» iz Sarajeva, tovarne «21. maja» iz Kneževca pri Beogradu in «Torpedo» z Reke.

Elektro-industrija in kemična industrija razstavljata v hali II. Posebno je bogata izbira izdelkov elektro-industrije. Lahko rečemo, da so tu zastopani vsi važni jugoslovanski proizvajalci in svetovno znane tovarne. Zavodi RR Niša razstavljajo roentgenske aparate in radijske aparate z ultrakratkimi valovi. Podjetja iz Zagreba (Radioindustrija), Ljubljane (Telekomunikacije), Beograda (Nikola Tesla) in druge tovarne prikazujejo najnovejše radijske in televizijske aparate. «Iskra» iz Kranja razstavlja nove instrumente. «Rade Končar» iz Zagreba, «Elektrosrbija» Beograd, «Sloboda» (Čačak) in drugi razstavljajo razne rotacijske in nerotacijske stroje. Tu so nadalje izdelki jugoslovanske industrije kablov (Železarevo, Zagreb, Novi Sad) in številni električni aparati domače proizvodnje za širno tržišče.

Med inozemskimi razstavljavci so izdelki belgijske tovarne «A.C.E.C.» (radiofonske in govorne naprave nemške tovarne «Siemens» (okscilograf, kontrolne naprave za rudnike), A.E.G. (stroj za indukcijsko kaljenje) in najmodernejši roentgenski aparati holandskega Philipsa.

Od kemične industrije, ki zavzema skoro tretjino II. hale, je največji razstavljavec «Petrokemija», poslovno združena proizvajalcev sredstev za kemizacijo kmetijstva, ki razstavlja izdelke (umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin itd.) svojih članov «Zorke» iz Sabca in Subotice, «Impes» iz Kruševca, «Pobede» iz Goražde in dr.). Tu so izdelki domačih tovarn barv in lakov («Duga» Beograd, «Coko» iz Medvod in dr.), izdelkov proizvajalcev plastičnih mas med katerimi se odlikujejo izdelki «Jugovinila» iz Zagreba. Med inozemskimi razstavljalci je videti izdelke francoske tovarne «Pechiney» (plastične snovi) in «Deutsche Linoleum Werke».

Na galeriji II. hale je razstava mehanografskih sredstev (sredstev za mehanizacijo pisarniškega, finančnega in gospodarskega poslovanja). Svetovno znane inozemske tovarne razstavljajo tu sodobna mehanografska sredstva; poleg ročnih in računskih strojev, kemične avtomate za knjiženje in stastiko. Tu so avtomatski stroji ameriške tovarne I.B.M.s, nemških «National Registrir Kassen» (avtomatski stroji za knjigovodstvo). «Freimeplera (za frankiranje), «Meteor» (za razmnoževanje in kopiranje dokumentov), italijanske «Olivetti» (pisalni in knjigovodski stroji) in novi modeli pisalnih strojev domače tovarne «TOPS» iz Ljubljane.

V mali hali, med II. in I. halo, razstavljajo v enem delu Inštitut za jedrska raziskovanja «Rudjer Bošković» iz Zagreba in «PAE» iz Beograda moderne elektronske instrumente in naprave, v drugem delu pa «David Pajić» iz Beograda, «Jugostroj» iz Rakovice pri Beogradu in «Georgi Naumov» iz Bitolja kompletne opreme za samopostrežne prodajalne.

U največji I. hali, ki ima veliko areno, prizemlje in dve galeriji, je zastopana težka strojegradnja, nadalje bogata izbira strojev za razne industrijske namene in za predelavo plastičnih mas in za predelavo plastičnih snovi. V areni in prizemlju so izdelki velikih jugoslovanskih tovarn «Litostroj» iz Ljubljane (vakuum stiskalnice), «Ivo Lola Ribar» iz Železnika «32-tonska horizontalna vrtalka), «Prvomajska»-Zagreb (ultrazvočni vrtalni stroj). Tovarna «Zmaj» iz Zemuna razstavlja najmodernejše naprave za mlinsko industrijo, «Krušik» iz Valjeva stroje za tekstilno industrijo, «Potisje» iz Ade razne stružne stroje, «Bratstvo» iz Zagreba nove stroje za obdelavo lesa itd.

Med inozemskimi podjetji so zastopani: italijanska tovarna «Triulzi» iz Milana (stroji za predelavo plastičnih snovi), zahodnonemška tovarna «Gildemeister» (avtomati za obdelavo kovin), švedska «Separator» (razne centrifuge), «Bertoni e Cotti» (Italija — kompletni stroji za popravilo avtomobilov), «Minganti» in «Siemat» (Italija — revolver stružnice), nadalje «Ernault Batignolles (Francija), nemške tovarne «Industrie Werke», «Kobl», «Ludwigsburger Maschinenbau», «Matra Werke» in druge, ki razstavljajo razne avtomate za obdelavo kovin in za popravilo avtomobilov.

Na prvi galeriji so proizvajalci precizne mehanike, optike in opreme za obrtništvo, med drugimi tovarna tehtnic iz Celja, «Gethaldus» iz Zagreba (optika), «Bagat» iz Zadra (šivalni stroji), poleg inozemskih tovarn za komandne naprave «Meccaniche Cuttabrigia» in nemške «Frobana» (stroji za tovarne obutve). Na drugi galeriji razstavlja kovinsko predelovalna industrija razne izdelke za široko potrošnjo.

V eni izmed restavracij razstavlja tovarna «Ofeco» kompletno opremo za samopostrežbo, ki ima zmogljivost 600 obrokov na uro. Francoski strokovnjaki, ki jim pomagajo gojenci beograjske gostinske šole, seznanjajo tu obiskovalce z modernim sistemom kompletne samopostrežbe v gostinstvu.

Na sejmu je poskrbljeno za to, da se poslovnim ljudem čimbolj olajša medsebojno spoznavanje, sklepanje poslov in delo sploh. Imamo «Klub poslovnih ljudi», ki organizira sestanke, daje na razpolago vse potrebne poslovne informacije; zatem «Patentni urad», ki razpolaga z vsemi potrebnimi informacijami v zvezi s patenti in licencami. Na sejmu imajo svoje urade in zastopnike: Odbor za zunanjo trgovino, Zvezna zunanjetrgovinska zbornica, Narodna banka, Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino, Investicijska banka in druge ustanove in strokovna industrijska združenja. Določeni so trije komercialni dnevi. Narodna banka je dala na razpolago posebna devizna sredstva, ki jih bodo lahko izkoristila za nakup opreme podjetja, ki so predložila banki elaborate za rekonstrukcijo in razširitev pogonov. Predvideva se nadalje, da bo Narodna banka odobrila potrebna devizna sredstva za nakup blaga široke potrošnje.

Za III. Beograjski sejem tehnike vlada veliko zanimanje tudi med inozemskimi gospodarstveniki. Poleg številnih posameznikov, je napovedan obisk skupine gospodarstvenikov iz ZDA, Svedske, Norveške in Danske, delegacije Mednarodne banke za obnovo in razvoj, članov mešane italijansko-jugoslovanske zbornice in drugih. Misija dobre volje Kube je sejem obiskala pred otvoritvijo, ker ji program obiska v Sudanu ni dovoljeval, da bi počakala na otvoritev.

Sejemski dnevi pa so hkrati dnevi intenzivnega kulturno-športnega življenja. Predviden je izbran operski, dramski in baletni program, večer popularnih italijanskih oper, ob udeležbi članov milanske Scale, koncerti folklornih ansamblov, lahko-atletski dvoboj Jugoslavija-Francija, nogometni tekmi Partizan-MTK (Budimpešta) in Crvena zvezda-CDNA (prvak Bolgarije) in druge prireditve.

Ruska igralka Klara Liclov med prvimi gosti festivala v Benetkah

Nov zapletljaj o umoru Martirano

Je Fenaroli napisal obtožujoči sporočili?

Gre za dva lističa, ki ju bodo preiskali strokovnjaki

RIM, 24. — Preiskovalni sodnik Roberto Modigliani je včeraj zaprisegel izvedenca dr. Marrocca in dr. Fioria iz višje znanstvene policijske šole. Funkcionarja morata ugotoviti, če je v resnici Fenaroli napisal v zaporu Regina Coeli dva listka. Na prvi pogled izgleda, da ne obstaja nobenih dvomov.

O teh listkih se je tisk že mnogo razpisal in kaže, da predstavljata pomembno obtožbo tako za Fenarolija kot ba Ghianija.

Oba lističa naj bi napisal Fenaroli Ghianiju. Na prvem piše: «O vožnji Bologna - Milan ne vem absolutno nič. Izjavil sem, da te nisem videl že dober mesec, izgleda pa da je Sacchi izjavil, da te je videl nekaj dni pred zločinom. Naravno, jaz sem zanikal in bom zanikal, da sem te srečal. Da se boš znal primerno ravnati. Če ne boš ravnal na ta način, ne bom dvignil denarja. V zvezi z zavarovanjem ti ne več ničesar».

Na drugem lističu pa piše: «Sporočili so mi, da te je spoznala neka oseba, ki je bila v Ul. Monaci zvečer ob 10. uri in neka druga oseba, ki te naj bi videla na povratku v Milan. Zato je verjetno, da naju bodo soočili. Med soočenjem bom s teboj grob. Ti pa vztrajaj in zanikaj, zato ker lahko smatramo, da so pričevanja, da si bil v Milanu še vedno veljavna. Soočenje med nama je lahko odločilno, zato bodi vztrajen.»

Prvi listič je napisan na papir, v katerega je bila zavita čokolada, drugi pa na košček belega papirja. Oba sta napisana z običajno pisavo.

Rockefeller in lepa Norvežanka

Steve Rockefeller in njegova žena lepa toda revna Norvežanka, ki jo je spoznal, ko je kot strežnica služila na domu in v soboto poročil, sta se v ponedeljek z letalom vrnila v New York. Izjavila sta, da bosta šla za mesec dni na poročno potovanje. Kam ...pa nikakor nista hotela povedati. Res romantična zgodba, ki bo očetu — guvernerju New Yorka — odlično služila kot reklama za predsedniške volitve.

Hraber radiolog

Minister za zdravstvo je včeraj obiskal v Trentu hrabrega radiologa dr. Giuseppa Bacco, kateremu so morali pred nekaj dnevi odrezati levo roko, ker je dobil raka. Zdravnik je obolel zato, ker je dolgo vrsto let ravnal z rentgenom.

Dr. Bacco ima 77 let in je bil ravnatelj otroške bolnišnice ter je skoro vse življenje prebil na kirurškem in radiološkem oddelku. Delal je še potem, ko so mu morali najprej odrezati sredinec in nato tri prste leve roke in izrezati podpazdušne žleze.

V Moskvi Newyorški orkester

Agencija TASS sporoča, da je newyorški simfonični orkester v soboto prvič igral v Moskvi pred občinstvom okoli 2 tisoč oseb v koncertni dvorani konzervatorija. Izvajali so glasbo sovjetskih in ameriških skladateljev ter 17. Mozartvo koncert za klavir. Uspeh je bil izreden.

71-letni alpinist

V nedeljo je 71-letni upokojenec Camillo Welf v dvanajstih urah prehodil od vasi Gressoney La Trinite, kjer stanuje, do koče Gnifetti (3.647 metrov) v skupini Monte Rosa. Pri vzponu je moral prekoračiti ledenik Zindren. Vzpon ni nekaj izrednega, vendar zelo naporen in tudi čas, ki ga je 71-letnik alpinist porabil bi bil tudi za mladega človeka dokaj dober, za tako starega alpinista pa pomeni pravi rekord.

Pierangeli in ločitev

Zadnji poskus, da bi se poravnala ni uspel in znana italijanska igralka Anna Maria Pierangeli ter njen mož pevec Vic Damone se bosta ločila. Damone je novinarjem izjavil, da se z Ano ne prepirata več in mu bo igralka pustila v oskrbo štiriletnega sina, ko bo v sredo odpotovala v London, kjer bo pričela snemati neki film.

Pestra kronika s filmskega festivala v Benetkah

Prvi dan: tradicionalno nezanimiv Včeraj: «Življenje v tvojih rokah»

Gina Lollobrigida in naval občudovalcev - Včerajšnji ruski film ni odkritje, je pa napet in tehnično-igralsko zadovoljiv - Zelo dober italijanski film «Junak našega časa»

(Od našega posebnega dopisnika)

BENETKE, 24. — *Ako bi začeli s filmom, ki nam je doslej najbolj ugajal, tedaj bi pač morali začeti govoriti najprej o filmu, ki smo ga pravkar videli, to je film «Vprašanje življenja ali smrti» (Tiger bay). Toda začeti je treba le od začetka.*

Za začetek festivala so letos izbrali angleški film. Če je zares neka tradicija, da film, ki ga predvajajo prvi večer, ni takšen, da bi ljudi razocaral, pa tudi takšen ne, da bi jih navdušil, potem je bila letos ta tradicija popolnoma ohranjena. Režiserju, Kevinu Mc Cloryju, res ni mogoče očitati, da njegov režiserski debut — to je namrec njegov prvi samostojni film — ne bi bil soliden, vendar pa zaradi tega le ni nastal film, ki bi nas kdove kako pritegnil in prepričal.

Obdelovati hoče poglavje iz otroške psihologije. Toda prav ob tem vprašanju nas pusti dokaj hladne. Niti igra malega igralca kot je Jean Mac Laine nas ne dosti prevzame.

Seveda je včeraj zvečer padel v okvir, ki ga vsakikrat festivalu nudi otvoritvena predstava. Na predstavo so prišli tudi avtorji filma poleg drugih tudi režiser in mali deček. Toda glavna atrakcija je bila vest, da se na Lidu nahaja Gina Lollobrigida. Pred filmsko palačo se je zbrala večja množica, ki je čakala priljubljeno igralko. Dolgo časa je trajalo fotografiranje in televizijsko snemanje pred vhodom. Težave so se pričele, ko je morala igralka v spremstvu moža Milka Skofiča napraviti pot od vhoda v dvorano. V veliki veži so bile sicer postavljene železne pregraje, toda ko je prispela Lollobrigida teh pregraj nikjer ni bilo več videti. Več agentov javne varnosti je moralo krepko nastaviti svoje komolce in pleča, da so preprečili, da ne bi ljudje v navalu igralko zmečkali. Po predstavi, ko sicer ni bilo več toliko ljudi, so našli manj opaženi izhod, tako da se pravzaprav niti ni vedelo, kdaj je igralka izginila.

Festivalska uprava pa je poskrbela, da so tisti, ki so šli v Areno (zvečer se film v konkurenci vrti v dvorani in v areni na prostem), kjer je seveda znatno manjša vstopnina), lahko poleg filma na rednem programu videli še 27 let star film Maria Camerinija «Gli uomini che mascalzoni» z Vittoriom De Sico in Lyo Franco. Ko je ta film, ki spada v retrospektivno sekcijo, začel teči je bila 23. ura.

Davi se je začelo že ob 9. V okviru retrospektivne predstave smo gledali film Maxa Ophuelsa «La signora di tutti» iz leta 1934. Glavni igralci filma so: Isa Miranda, Memo Benassi in Tatjana Pavlova. Filma pa nismo mogli videti do konca (in seveda še manj ostala dva na programu predstav v tej sekciji), ker se je ob 10.30 pričel v drugi dvorani film v konkurenci. Za časnikarje se namreč film, ki je v konkurenci vsak dan predvaja ob tej dopoldanski uri. To je bil ruski film «Življenje v tvojih rokah». Režiser Rosantev si je izbral snov (ne posebno originalno), ki je sposobna držati gledalca v precejšnji napetosti. Začetek filma poseže v čas vojne, kar prvi hip gledalca prestraši, da bo moral zopet gledati vojni film. Toda gre le za epizodo: hitlerjanci so nekaj zakopali, toda nimajo časa da bi še kaj napravili. Prodrli so ruski tanki in Nemci morajo zbežati.

Po vojni se je mesto že krasno obnovilo in se še gradi. Neki delavec dela na buldožerju, ki rije zemljo in pripravlja prostor za novo stavbo. Njegova hčerka ga je pravkar poklicala: prinesla mu je kosilo. Toda tedaj je buldožer v nekaj dregnil, nastala je eksplozija in očeta in hčerko ubila. Oblasti ugotove, da je na tistem mestu pod zemljo veliko skladišče velikih bomb in min, ki so jih zakopali hitlerjanci. Najmanj dva kilometra daleč v krogu bi bilo treba mesto evakuirati, preden bi grozno skladišče spustili v zrak. Toda to bi pomenilo porušiti ne samo mnogo novih hiš, temveč tudi kolodvor in nekutere tovarne. Vsako dotikanje municije pa pomeni smrtno nevarnost za tistega, ki bi to poskušal. Toda kapetan Dudi se s petimi prostovoljci odloči, da bi bombe odstranili. Delo traja tedne in zvezano je s silno nevarnostjo, kjer se adstranjevalci zares junaško izkažejo. Končno se nekje daleč od mesta razleti še zadnji tovor starih bomb in mesto je rešeno. Ko se tisti, ki so morali v tem času svoje domove zapustiti, vračajo, se srečajo s svojimi rešitelji in vsi gredo srečno v svoje domove. Kot smo že omenili, snov filma ni ravno originalna. Tudi ni mogoče reči, da film presega višino povprečno solidnega dela z dobrimi igralci, med katerimi prednjačita Striženov ter Cekmarev.

Ruski je bil danes tudi kratek slikani film «Prva violina», medtem ko je bil včeraj slikani filmček «Zgodovina avtomobila» angleški.

Popoldne je bil ob 14.30 na sporedu italijanski 16-milimetrski film «Dečki iz Pavlove ulice» iz leta 1935. Film je delo Alberta Mondadorija. Seveda ni mogoče biti istočasno na dveh ali več mestih: ob 15. uri so bili že na sporedu filmi iz informativne sekcije. Lahko se reče, da so to filmi na festivalu, za katere se zlasti ve, da jih je — vsaj dober del — vredno gledati.

Gotovo je dobro delo film Giorgia Capogne «Junak našega časa». Film, ki traja dobri dve uri nas povede v jesen leta 1945. V neko dokaj natrpano hišo pride tudi vdova nekega fašista, medtem ko stanuje v sobi poleg nje mlad par Bruna in Faliero, dva bivša pripadnika odporniškega gibanja. Sin gospodinje Sandrino, še napol otrok, je tudi bivši premaganec, bivši fašist, za katerega pa je Faliero vsaj poskrbel, da je prišel iz nekega taborišča in dobil delo. Toda mladenič je še pod vplivom zmot preteklosti. Ko hoče vdovi pomagati, da bi se nekoliko otresla žalosti, mu je ta hvaležna. Toda prijateljstvo se spremeni v nepremišljeno blazno zaljubljenost, vendar pa Sandrino v svoji naivnosti še podleže svojim bivšim prijateljem, ki ga z zagonetnimi besedami o nekih političnih idealih pripravijo do tega, da vdovi ukrade denar. Ko ta vidi, da je spet sama, si vzame življenje, medtem ko Sandrina še reši deloma srečanje z nekim drugim dekletom pa še posebno prijateljska pomoč Faliera.

Zdi se, da hoče film prav pokazati na krivdo tistih, ki niso znali mladih pravočasno spraviti nazaj na pravo pot. Marina Berti je v tem filmu pokazala že znatno mero igralske dovršenosti in občinstvo ji je po predstavi, ki ji je osebno prisostvovala, spontano ploskalo.

Nato je bil sicer napovedan neki francoski film, toda namesto tega so pokazali uro trajajoč dokumentarni film «Potovanje v Moskvo». Film pokaže najprej staro Moskvo: v muzejih starih palačah, ter v hišah kjer so stanovali glavni ruski pisatelji. Potem je sodobna Moskva z vsakdanjim življenjem ljudi, z Moskve in tistih, ki si jo pridejo ogledovat. Končno pokaže film še kako se moskovski ljudje zabavajo in kako prebijejo praznične dni na izletih na jezerih, v zabavnih parkih, v gledališčih. Ves film (v barvah), je narejen zelo realistično z namenom, da govori o Moskvi in o tamkajšnjih ljudeh pohvalno, ne da bi prikrival in zamolčal, kjer je kaj pomanjkljivega. Film je na koncu sprejelo zelo močno ploskanje občinstva. Michele Gandini zasluži zanj pohvalo.

In končno je prišel na vrsto nepozabni film, ki smo ga omenili v začetku, «Tiger bay» ali kot so naslov prevedli «Vprašanje življenja in smrti». Mlad Poljak Bronislav Korčinski, mornar, se vrne na kopno in gre na stanovanje svojega dekleta Annie. Toda tu najde neko mulatko, ki ga zapodi.

Korčinski pozabi svojo torbo, toda uspe mu najti sobo, kjer sedaj živi Annija. Ko pa pride k njej mora ugotoviti, da je z njim napravila konec. Med prepirom izvleče Annija iz nekega predala pištolo toda Korčinskemu uspe iztrgati ji jo iz rok in Annijo ustreli. Vse je skozi poštno linico videla deklica Gillie. To je silno navihana desetletna deklica, kateri laganje ni posebno težavna stvar in uporablja ga vedno. Ko je Korčinski pobegnil iz sobe in nekam vtaknil pištolo, predno se je skril, jo je takoj odnesla Gillie. S tem se ji je izpolnila velika želja: sedaj se bo lahko igrala z dečki kowboye. Policija izve za to pištolo, toda Gillie poda napačen opis Korčinskega. Ta deklico najde in ji pištolo odvzame. Skupaj bežita in se skrivata, toda Korčinski odpošlje deklico domov, sam se pa namerava vkrcati na ladjo. Deklico pa že po poti ujamejo in postavljena je zopet pred težko nalogo, ko mora tajiti, da Korčinskega pozna. Korčinski se že odpelje z ladjo, vendar policija ladjo dohiti in hoče Korčinskega odpeljati, čeprav je Gillie, ki so jo privedli s seboj, pri soočenju zanikala, da bi Korčinskega poznala. Poveljnik ladje pa ne pusti Korčinskega odpeljati, ker se ladja nahaja že izven teritorialnih voda. Medtem se je Gillie skrila, ker hoče ostati na ladji. Pri tem, ko se izmika, ko jo iščejo, pade v morje. Korčinski si ne premišlja, temveč skoči za njo in jo reši; pravzaprav reši nato oba policijski čoln. S tem sta se Korčinski in Gillie izdala.

Režiser tega angleškega filma, ki je bil že prikazan na festivalu v Berlinu, je Lee Thompson. Glavno vlogo igra zelo dobro Horst Buchholz. Toda igralka, ki nas popolnoma osvoji, je mala Hayley Mills. Njena igra je tako prirodna, tako nenarejena, da je igralka po pravici nekajkrat med predvajanjem dosegla aplavz. Ko bo ta film prišel na spored kinematografov pri nas, bo prav gotovo glas o tej deklici polnil dvorane.

R. R.

V noči od nedelje do ponedeljka

Strela udarila v potniški vlak

Štiri ure ustavljen promet - Šest ranjenih

Približno ob 1.40 ponoči je med nedeljo in ponedeljkom udarila strela v odjemalec toka električne lokomotive na progi Milan-Rim. Strela je udarila nekaj kilometrov od postaje Lodi in se je zato takoj ustavil vlak, ki je odpeljal iz Milana okoli 0.40 ponoči.

Električni vod se je takoj pretrgal in udaril proti nekaterim oknom vlaka, razbil steklo in drobci so težje ranili šest potnikov. Bilo je ponoči, tako da se potniki niso še niti zavedli, kaj se je primerilo.

Vlak se je ustavil med neurjem med postajama na odseku, kjer ni nobenega poslopja. Železničarji so odšli peš do prve vasice, od koder so telefonično pozvali parno lokomotivo iz Casalpusterlenga in avtomobil rdečega križa, ki je ranjence odpeljal v bolnišnico.

Promet na progi je bil ustavljen in so osposobili za vožnjo ob 5. uri zjutraj samo en tir.

EDGAR WALLACE:

ZAGONETNA ZAPONKA

31.

Pavel je umolknil, vtaknil roko v žep in potegnil iz njega majhen tanke vrvice. Izza suknjičevega ovratnika je snel novo zaponko in s svečano skrbjo je privezal en konec vrvice okoli zaponkine glavice. Frank ga je gledal kakor začaran.

Nato se je Pavel približal mizi in je zapičil zaponko pravokotno na mizo. Začel je odvijati vrvico zelo zadovoljen s svojim delom. Ko jo je odvil precej metrov, jo je odrezal s škarjami, ki jih je imel v žepu, in je nataknil nanjo ključ. Z roki je držal še vedno začetni konec vrvice. Z njim je odšel v sosednje sobe in je položil ključ v hodniku na tla. Takoj nato se je vrnil še vedno z vrvico v roki. To vrvico je sedaj vdel skozi eno izmed odprtin mrežice na vratih, in sicer od znotraj proti ven.

Frank ni videl sedaj več dobršnega dela vrvice, ker je bila na drugi strani vrat. Nesposoben, da bi se premaknil, je videl Pavla, kako je odšel in zaprl vrata. Slišal je, kako se ključ obrača v ključavnici. Tedaj je začutil, kako se mu stiska srce. Pogledal je na kos vrvice, ki se je izgubljal v špranjo pod vrati in je videl, da jo počasi vleče nekdo od zunaj skozi odprtino v mrežici. Čez nekoliko časa se je pod vhodom pokazal ključ in počasi dvigal s tal. Ko je bila vsa vrvica potegnjena skozi rešetko, je bil ključ nad površino mize in drseč po nagnjeni in napeti vrvici je dosegel mizo in se spustil po zaponki nanjo. Tedaj je Pavel s sunkovitim potegom izdrl zaponko iz lesa in potegnil vrvico k sebi. Tokrat je zaponka ostala na vrvici. To je torej bila rešitev uganke o zaponki.

«Ali si videl?» je vprašal od zunaj Pavel. V njegovem glasu se je mešalo zadovoljstvo s ponosom. «Ali ni vse lahko in preprosto? Na srečo je pod vrati dovolj široka špranja, da more skozi ta posebni ključ, ki je kakor vsi njemu podobni ploščat in potrebuje le malo milimetrov prostora. Kot arhitekt sem morda malo vreden, pač pa sem kar veleum za vgradnjo opek. Zaradi tega sem odpustil danes oba delavca in bom sam dokončal delo.»

Frank je še enkrat poskusil prekrižati roke in pretrgati vezi. Glava ga je strahovito bolela, kajti Pavel ga je najbrž udaril z vrečico peska, ki je sedaj ležala v nasprotnem kotu, kjer je bil.

«Morda bom moral delati vso noč,» je rekel Pavel, ko je polagal opeko in je tolkel po njej z zidarsko žlico.

«Norec neumni!» je rjul Frank. «Niti sovražiti te ne morem, revni kup mesa in kosti brez možgan!»

Zaslišal je Pavla, ki je lovil sapo, in je razumel, da ga je zadel v živo.

«Kaj ne razumeš?» je nadaljeval. «Carver pride prav semkaj in če me ne najde, bo razmetal to steno iz opek. Jaz pa bom še živ, ti norec vseh norcev, in na mizi bo priznanje, ki si ga ti sam napisal v hipni bedasti ničemurnosti.»

«Jaz bom tedaj že daleč. Kar se pa tiče tega, da te bo našel še živega, imaš morda prav, ker sem bil zares bedak, da te nisem poprej ubil. Žal mi je sedaj nemogoče, ker leži ključ na mizi; tako lahko še vedno upaš, da boš ušel smrti, pač pa ne boš imel Mire.»

S skrajnim naporom se je zavlekel Frank po podu do mize. Tu se je najprej moral odpočiti. Ko je prišel k sebi, se je upri z glavo proti eni izmed miznih nog in je poskusil spodviti podse zvezane noge. Posrečilo se mu je. Kmalu nato je bil na kolenih in njegova glava je bila v višini prvih jeklenih polic. Z očmi je preletel vse police, da bi našel kak oster rob. Ko je neko tako mesto zagledal, se je splazil po kolenih dalje in se je zvil na tleh, dokler se mu ni posrečilo vzdigniti nog. Naslonil je vezi nog na oster rob in se zopet odpočil. Medtem je od zunaj prihajalo tiho Pavlovo popevanje in ropot njegovega dela.

Frank je začel premikati noge ob ostri rob in je na veliko svoje veselje opazil, da se je vrv dvigala počasi proti mečam. Poskusil je še in je končno začutil, da je vrv, ki je bila napeta med povezano piščaljo in ročnimi sponami, nekoliko popustila. Morda bi se bil celo postavil na noge, ko ga ne bi ravno v tem trenutku opazil Pavel in se mu začel smejati.

«Predragi, po nepotrebnem izgubljaš čas s svojimi zvijanji,» mu je rekel skozi rešetko. «Cel večer sem se učil teh vezi in ti zagotavljam, da se jih ni mogoče rešiti.»

«Izgini, nesnaga ničvredna!» je zarjul Frank «Kljub vsem svojim milijonom boš vedno ostal lopov in podlež.»

«Zares bi bilo bolje, ko bi te bil ubil,» je rekel Pavel in njegov glas je izdajal tiho jezi. «V svoji domišljiji sem si mislil, da umiraš od dolgega časa, medtem ko sem jaz poljubljal in ljubil Miro na svoj način. Ko bi še mogel priti noter...»

«A ne moreš in jaz sem miren,» je odgovoril Frank. «In ne pozabi, da Carver ve za vse in da te bo dal obesiti, čeprav ne vem, kako bodo mogli poslati pod visliče ubogega norca.»

Pavel se je oprijel rešetke višnjevkast v obraz od besa, toda njegovi nohti so samo zdrsnili po železu, kajti oprijem ni bil mogoč na gladki ploskvi, čeprav je bila preluknjana.

«Nisem nor, nisem nor!» je zakrical. «Moj razum je popolnoma zdrav in...»

«Večjih norcev od tebe ni,» ga je neusmiljeno prekinil Frank. «Glavno je, da je Mira na varnem.»

«Ali zares to misliš? Se lahko kar pomiriš s tem. Mira bo pred zoro moja žena in odpeljal jo bom s seboj.»

Nenadoma je Frank zaslišal, kako je zidarska žlica udarila ob zid, takoj nato pa nagle Pavlove korake po hodniku in stopnicah. Po kratkem trenutku so se z vso silo zaloputnila vrata v salonu. Frank se je obrnil proti zaklenjenim vratom in je dognal po svetlobi, ki je prodirala skozi rešetko, da je Pavel zapustil nedokončano delo. Tedaj se je vnovič začel gibati in počasi se mu je posrečilo postaviti se na noge. Moral se je zviti, da je ostal pokonci, mogel pa je le premakniti noge za nekoliko centimetrov vsakokrat, ko jih je potisnil predse.

S poskoki se je malo po malem približal mizi, se sklonil nad njo in z nezaslišanim naporom se mu je posrečilo spraviti ključ na rob mize s tem, da ga je z brado potiskal dalje. Končno je zgrabil ključ z zobmi in je krenil proti vratom. Vsaj dvajset minut je potreboval do vrat. Ko se je pridrsal do njih, je poskušal vtakniti ključ, ki ga je držal pri obročku v zobeh, v ključavnico. Nekolikokrat je zaman ponovil poskus, nato pa mu je ključ padel na tla. Že je mislil poklekniti in ga pobrati z zobmi, ko je zaslišal neko čudno pokanje, kakor da bi cepili zelo suha drva, takoj nato pa še bolj čuden vonj, ki mu je udaril v nos. Kar zagomazelo mu je nekaj po hrbtu in po vsem telesu se je stresel. Prvikrat v svojem življenju je začutil pravi strah.

Vonj po petroleju, kadar gori, je vedno ostreje prihajal do njega. Spring House je gorel.

XXI. POGLAVJE

Carver je pol ure že poskušal izslediti Franka po telefonu. Poskusil je v mladeničevem stanovanju in pri dnevniku. Končno se je odločil poklicati še Stone House.

Odgovorila mu je zaspano Mira.

«Dober večer, gospodična Ardfern! Ali sem vas zbudil? Žal mi je», je rekel policijski nadzornik, «toda želel bi vedeti, ob kateri uri se je poslovil Frank pri vas... Ob pol deveti uri? Dobro. Tedaj bo gotovo pri dnevniku... Toda ne, gospodična! Ni se zgodilo ničesar. Bodite mirni! Sedaj bom poklical dnevnik in videli boste, da ga bom našel tam... Da, da, kar mirni bodite! Gotovo mu bom rekel, naj vam dopoldne telefonira».

Carver je odložil slušalko in je med polglasnim preklinjanjem pogledal na uro. Brez vsakega pomena je bilo ponovno telefonirati dnevniku, kjer je bil glavni urednik kar besen zaradi neopravičene Hollandove odsotnosti. Pritisnil je zvonec in kmalu nato se je pojavil narednik.

(Nadaljevanje sledi)

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Proslave «Olimpijskega dne»

Včeraj so začela po vsej Italiji praznovanja «Olimpijskega dne», katerih namen je seznanjati italijanske državljane z olimpijskimi igrami ter z njihovimi visokimi tehničnimi, moralnimi in duhovnimi vrednotami.

«Olimpijski dan» vabi poleg tega v zbor mladince iz velikih mest in najmanjših vasi, ki še niso dopolnili 18 let, da se pomerijo v svojih prvih športnih nastopih. Vse to ima 12 mesecev pred olimpiado svojo vrednost in poseben pomen.

Olimpijske igre niso manifestacija namenjena sama sebi in rezervirana za vrhunske atlete, niti niso samo en sam velik, pa čeprav še tako čudovit prizor. Olimpijske igre so štiriletni zaključek oziroma obračun tega, kar je osnova fizično-vzgojne aktivnosti vsake civilizirane države združene pod simbolom petih krogov. Olimpijske igre so izreden dogodek, ki združuje in pobratuje narode vseh ras in držav.

Vendar je potrebno, da so te igre pripravljene ne samo v tehničnem, temveč tudi v duhovnem pogledu na sprejem atletov, ki bodo prišli iz vseh delov sveta. Okrog 90 držav bo zastopanih v Rimu, kar predstavlja izreden rekord, h kateremu se bo prav gotovo pridružil tudi rekord v doseženih tehničnih rezultatih.

Namen in cilj «Olimpijskega dne» je razviti široko in konkretno akcijo za sodelovanje in direktni prispevek širokih množic in oblasti, ustanov, mladinskih organizacij, športnih, kulturnih in vzgojnih na sploh. Programi, ki so jih pripravili deželni odbori CONI ter propagandne ustanove, so zelo obsežni. Organiziranih bo nad 10.000 tekmovanj v najbolj koristnih, najlažjih in najbolj priljubljenih športih, slavnostnim proslavam pa bo dan poseben pomen. Na trgih, na športnih igriščih, v gledališčih in drugih javnih mestih bodo spregovorili predstavniki vlade, parlamentarci, župani, docenti, novinarji, sportni predstavniki in športni delavci. Otvorjene bodo številne športne naprave in razstave, organizirani novinarski in literarni natečaji, prirejeno bo simbolično prižiganje olimpijskega ognja, športne parade, štafete skozi mesta, baklade, razdeljene bodo priznanice zaslužnim športnim delavcem in še številne druge pobude, ki naj pomorejo razširiti med državljane olimpijski duh za velik dogodek l. 1960.

Evropsko veslaško prvenstvo zaključeno

Zlate kolajne so odromale v Nemčijo, SZ in v Švico

Osmerec Moto-Guzzi izgubil evropsko prvenstvo - Srebrna kolajna za dvojec Armide

MACON, 24. — Letošnje evropsko veslaško prvenstvo za moške je potekalo v znamenju premoči nemških čolnov, ki so si zagotovili prva mesta v štirih od sedmih disciplin. Dve prvi mesti je osvojila SZ, eno pa Švica. Ostale države so pobirale drobtine, vendar pa med njimi izstopa Češkoslovaška, ki je osvojila dve srebrni in eno bronasto kolajno. Po eno kolajno sta dosegli še Italija in Nizozemska, po eno bronasto pa Švedska, Avstrija, Poljska, Romunija in Nizozemska, medtem ko sta Nemčija in SZ poleg zlatih kolajn pobrali še: Nemčija 2 srebrni, SZ pa 1 srebrno in 1 bronasto.

VRSTNI RED DRŽAV PO TOČKAH JE NASLEDNJI: 1. Nemčija 53,5; 2. SZ 29,5; 3. ČSR 21; 4. Nizozemska 13,5; 5. Švica 12; 6. Poljska in ITALIJA 11; 8. Švedska 8; 9. Madžarska 6,5; 10. Avstrija in Romunija 4; 12. JUGOSLAVIJA, Avstralija, V. Britanija in Danska 3; 16. Francija 2; 17. Spanija, Portugalska, Turčija, Belgija in Finska 0.

Kvaliteta nemških posadk je bila sicer znana in je prišla do izraza že v kvalifikacijskih vožnjah, toda toliksne njihove premoči pa vendarle nihče ni pričakoval. Nemški veslači niso pokazali samo izvrstno kondicijo temveč tudi nov slog, ki omogoča večje število zaveslajev in močnejši odriv vesel. Njihove zmage so bile v vseh disciplinah razen v četvercu brez krmarja, prepričljive.

Sovjetski veslači niso pokazali nič novega. Veslajo še vedno po starem načinu, oslanjajoč se pretežno na fizično moč. Zato tudi ne preseneča dejstvo, da so osvojili zlati kolajni prav v skiffu in doublescoul t. j. v čolnih iz najmanjšo posadko.

Zmaga švicarskega četverca brez krmarja predstavlja veliko presenečenje, prišla pa je predvsem kot posledica dvoboja Nemčija - ČSR. Ta dva čolna sta bila namreč stalno v vodstvu in sta se med seboj nadzoravala, pri čemer nista dovolj pazila na Švicarje, ki so na skrajni peti krogi tik pred ciljem za las izmaknili zmago Nemcem.

Italijanski čolni so dosegli manj kot se je pričakovalo. Osmerec Moto-Guzzi, ki je veljal za favorita poleg nemškega osmerca, je izgubil svoj evropski naslov in kar je še slabše, zadovoljiti se je moral šele s četrtim mestom. Medtem ko so Nemci bili absolutni gospodar v tej disciplini, so čolni SZ, SZ in Italije veslali skoraj ves čas v isti črti. V drugem delu proge si je češkoslovaški čoln pridobil določeno prednost in jo potem obdržal do kraja, italijanski čoln pa je s tretjega zdrknil na četrto mesto za četrt dolžine.

Bolje od osmerca se je odrezal dvojec s krmarjem Armide iz Turina, ki je priboril Italiji edino kolajno in še srebrno povrhu, kar v tako močni konkurenci prav gotovo ni malo. Veslača Ostino in Anselmi sta potrdila dobro kondicijo in pripravljenost. Nemškemu čolnu sicer nista mogla konkurirati, zato pa sta zlahka obračunala z vsemi ostalimi.

Edini jugoslovanski zastopnik v finalu je bil četverec s krmarjem zagrebške Mladosti. Seveda ni mogel računati na poseben plasma in je tudi zadnji dosegel cilj, čeprav se je dolgo časa boril s švedskim in madžarskim četvercem za tretjem mesto.

TEHNICNI REZULTATI

ČETVEREC S KRMARJEM:

1. Nemčija 6'25"97; 2. Nizozemska 6'32"89; 3. Švedska 6'37"80; 4. Madžarska 6'37"84; 5. Jugoslavija 6'38"83.

DVOJEC BREZ KRMARJA:

1. Nemčija 6'44"73; 2. SZ 6'45"35; 3. Avstrija 6'54"74; 4. V. Britanija 7'05"15; 5. Madžarska 7'13"78.

SKIFF:

1. Ivanov (SZ) 6'58"89; 2. Fon Fersen (Nem.) 7'03"61; 3. Kočerka (Poljska) 7'08"86; 4. Mackenzie (Avstral.) 7'09"25; 5. Van Wezembeck (Niz.) 7'21"66.

DVOJEC S KRMARJEM:

1. Nemčija 7'16"40; 2. Italija 7'19"33; 3. Romunija 7'23"98; 4. Danska 7'25"74; 5. Švedska 7'27"94.

ČETVEREC BREZ KRMARJA:

1. Švica 6'21"3; 2. Nemčija 6'21"82; 3. ČSR 6'22"66; 4. SZ 6'26"26; 5. Poljska 6'31"41.

DOUBLE-SCOUL:

1. SZ 6'29"49; 2. ČSR 6'30"17; 3. Nizozemska 6'35"10; 4. Švica 6'38"44; 5. Francija 6'43"98.

OSMEREC

1. Nemčija 5'51"71; 2. ČSR 6'01"04; 3. SZ 6'02"09; 4. Italija 6'02"62; 5. Poljska 6'13"62.

—«»—

TOTIP

2 1 1 2 x 1 1 2 2 1 1 2

KVOTE: 12 točk 459.375 lir, 11 točk 24.391 lir, 10 točk 3358 lir.

6. SEPTEMBRA

TOTOCALCIO št. 1

RIM, 24. — V nedeljo 6. septembra bo prva športna stava TOTOCALCIA za sezono 1959-1960. V stavni stolpec bodo vključene tekme za italijanski pokal. Prvi dve tekmi veljavni za polfinale pokala 1958-59, ostale pa so iz prvega turnusa pokala 1959-60.

Kot znano se mora vsaka tekma za pokal zaključiti z zmago enega ali drugega moštva. Če bi se zaradi tega kaka tekma po rednem času 90' končala neodločeno, bo podaljšana z dvema polčasom pa 15'. Če bi bil rezultat tudi po podaljških neodločen, bo vsako moštvo izvedlo po 6 11-metrovk. Za TOTOCALCIO pa bo v vsakem primeru veljaven rezultat, ki bo dosežen po regularnem času oz. po prvih dveh podaljških po 15', ne glede na kazenske strele. Za učinek TOTOCALCIA se lahko tekme torej končajo tudi z neodločenim rezultatom.

Stavni stolpec za 6. sept.

1. Inter-Venezia
2. Juventus-Genoa
3. Bari-Taranto
4. Brescia-Zenit Modena
5. Como-Lecco
6. Lanerossi-Marzotto
7. Messina-Catanzaro
8. Padova-Verona
9. Palermo-Catania
10. Parma-Spal
11. Sampdoria-Novara
12. Simm. Monza-Alessandria
13. Udinese-Triestina
14. Napoli-Udinese
15. OZO Mantova-Reggiana

Atletika Jugoslavija - Francija

Bogata žetev rekordov in zelo dobri rezultati

V moški konkurenci zmagali Francozi (114,5-95,5) v ženski pa Jugoslovanke (54-

BEOGRAD, 24. — Trije novi jugoslovanski rekord, dva izenačena jugoslovanska rekorda in dva nova francoska rekorda — to je izvrstna bilanca drugega dne atletskega dvoboja med Jugoslavijo in Francijo na stadionu JLA v Beogradu. — Kot je bilo pričakovati so v moški konkurenci zmagali Francozi s 114,5 - 95,5 točke; v ženski konkurenci pa so po vodstvu Francozinj po prvem dnevu, presenetljivo zmagale Jugoslovanske s 54 - 52 točkam.

K izvrstnim rezultatom je mnogo prispevalo ugodno vreme, še več pa ostra konkurenca skoraj v vseh disciplinah tako, da so atleti dali od sebe res vse kar trenutno premorejo. Posebno navdušenje so izzvale med številnimi gledalci Jugoslovanke, ki so prav v zadnji disciplini z dvojno zmago v metu kopja prehitele Francozinje za 2 točki. Jugoslovanke so sicer prešle v vodstvo že prej s tekem na 200 m, ko sta Sikovčeva in Simičeva nepričakovano osvojili prvi dve mesti, in ga utrdile v skoku v višino s prepričljivo zmago Gerejeve, ki je obenem tudi izenačila državni rekord medtem ko je Francozinja Petry-Amien z enakim rezultatom izboljšala francoski rekord. Potem so Francozinje z zmago v teku na 800 m stanje izenačile, prešle v vodstvo z zmago v štafeti 4 x 100 in končno — kot že rečeno — izgubile prednost in zmago z metom kopja.

Pravo rekordno žetev pa si pripravili jugoslovanski atleti po zaslugi Kovača (400 m ovire), Jočiča (troskok) in Radoševiča (disk), medtem ko je Snajder izenačil rekord v teku na 200 m. Za nov francoski rekord je poskrbel dakarski črnec Seye v teku na 200 m z izvrstnim časom 20"8.

Poleg teh rekordnih rezultatov pa je treba posebej poudariti tudi nekatere druge odlične uspehe in predvsem borbenost atletov. Tako je Ljubljančan Franc Hafner po izredno razburljivem teku premagal Francoza in prvič s časom izpod 9 minut (8'58"4) izboljšal slovenski rekord v teku na 3000 m čez zapreke. Med vrhunske rezultate sodi tudi Račičev met kladiva 63,84.

Zmaga francoskih atletov je seveda povsem zaslužena, ker je njihov splošni nivo višji od jugoslavsnkih, kar dokazuje že dejstvo, da je Jočić postavil nov rekord v troskoku čeprav je zasedel šele tretje mesto in da je Snajder izenačil državni rekord z drugim mestom. Premoč Francozov dokazuje končno tudi več dvojnih zmag in pa njihove nepremagljive štafete.

TEHNICNI REZULTATI

MOSKI:

400 m ovire: Kovač (J) 53,3 (nov jugoslovanski rekord); Kling (F) 53,5; Legoube (F) 53,8; Knafelj (J) 56,4.

200 m: Seye (F) 20,8 (novi francoski rekord); Genevay (F) 21,2; Snajder (J) 21,7 (izenačen jugoslovanski rekord); Grujič (J) 22,0.

Kladivo: Račič (J) 63,85; Husson (F) 62,22; Bezjak (J) 59,64; Mellerowicz (F) 56,98.

1500 m: Jazy (F) 3:45,5; Bernard (F) 3:46,1; Čular 3:47,9; Važič 3:50,0 (oba J).

3000 m zapreke: Hafner (J) 8:58,4; Amer (F) 9:01,0; Ferraris (F) 9:11,2; Nikič (J) 9:24,9.

Troskok: Battista (F) 15,90; William (F) 15,64; Jočić (J) 15,23 (nov jugoslovanski rekord); Stanišić (J) 14,78.

Disk: Radoševič (J) 53,97 (nov jugoslovanski rekord); Allard (F) 49,5; Rakič (J) 48,; Darot (F) 47,08.

Skok s palico: Leitel 4,35; Balastre (F) 4,30; Kosanović (J) 4,25; Ramadier 4,10.

10.000 m: Mimoun (F) 30:; Mihalič (J) 30:28,4; Ivanović (J) 30:30,4; Chichlet (F) 30:

4 x 400 m: Francija 3; Jugoslavija 3:13,2.

ŽENSKE:

200 m: Sikovec (J) 26,; Henmić (obe J) 25,2; Henmić (obe F) 26,; 25,3; Fluchot (obe F) 26,

Skok v višino: Gere (izenačen jugoslovanski rekord); Petry-Amien (F) (nov francoski rekord); Jug 15; narette (F) 161; Jug 15

800 m: Goulliex (F) 2; Slamnik (J) 2:13,8; Nieg 2:18,9; Gašperut (J) 2:21

Štafeta 4 x 100 m: Fr 46,5; Jugoslavija 48,3.

Kopje: Perovič 44,14; (obe J) 43,03; Chatiard Malsert (obe F) 39,31.

Na dvodnevnem mitingu v Moskvi

Sovjetski atleti pregazili nemške

V ženski konkurenci vsa prva mesta in v moški pa 7 za Nemčijo in 13 za SZ

MOSKVA, 24. — Atletski dvoboj med SZ in Nemčijo se je končal z visoko zmago atletov SZ, ki so v moški konkurenci premagali svoje nasprotnike s 129:91, v ženski konkurenci pa z 82:39. Nemški atleti so na splošno dosegli rezultate izpod njihove povprečnosti, sovjetski atleti pa so postavili vrsto izvrstnih rezultatov in državni rekord v skoku v višino za ženske (1,78).

Posebno presenečenjee drugega dne tekmovanja predstavlja poraz svetovnega prvaka v teku čez zapreke Lauerja, ki je s časom 14" zaostal za

DAN WALDEN
švedski atlet, ki je prejšnji teden izboljšal lastni svetovni rekord na 1000 m.

las za sovjetskim prvakom Mihajlovom, ki je tudi dosegel čas 14". To je prvi poraz Lauerja v zadnjih letih in sploh v njegovi karieri odkar je postal evropski rekorder. Zanimivo je tudi, da je Jugovan Lorger doslej skoraj redno tekel boljše od Mihajlova.

Rezultati drugega dne:

Moški: 110 ovire: 1. Mihajlov (SZ) 14", 2. Lauer (N.) 14"; 200 m: 1. Germar (N.) 21"4, 2. Kaufman (N.) 21"5, 3. Bartenev (SZ) 21"5; 1500 m: 1. Okorokov (SZ) 3'44"1, 2. Pipin (SZ) 3'44"2, 3. Strake (N.) 3'44"3; 3000 m ovire: 1. Rišin (SZ) 8'44"8; palica: 1. Bulatov (SZ) 4,50; troskok: Gorjajev (SZ) 15,91; kladivo: 1. Rudenkov (SZ) 67,26, 2. Samosvetov (SZ) 62,21; 10.000 m: 1. Bolotnikov (SZ) 29'59"4, 2. Virkus (SZ) 30'60"; kopje: Cibulenko (SZ) 79,66, 2. Valman (SZ) 74,20.

Ženske: 200 m: 1. Popova (SZ) 24"2, 2. Itkina (SZ) 24"3; 800 m: 1. Levickaja (SZ) 2'7"8, 2. Ewerzova (SZ) 2'7"4; daljina: 1. Saprunova (SZ) 6,23; disk: 1. Ponomarevа (SZ) 54,15; 4x100 m: 1. SZ 45"9, 2. Nemčija 46"4

Boljši rezultati prvega dne:

Moški: višina: 1. Čavlakadze (SZ) 2,08, 2. Kaškarov (SZ) 2,05; daljina: Ter-Ovanesian (SZ) 7,87; krogla: 1. Ovsepian (SZ) 17,76; disk: 1. Grigalka (SZ) 53,90; 4x100 m: 1. Nemčija 40"2, 2. SZ 40"3.

Ženske: 80 m ovire: 1. Irine press (SZ) 11", 2. Kopp (SZ) 11"; krogla: Tamara (SZ) 16,56; višina: 1. (SZ) 1,78 (nov rekord); Akimova (SZ) 1,66; Zalogaite (SZ) 52,52, itd.

—«»—

Piatkowski - 58,5

VARSAVA, 24. — Na nem atletskem prvenstvu ske je Piatkowski vrgel 58,53 m daleč, Walcher je v troskoku dosegel tat 16,09.

—«»—

Pfeil - 2,08

BERLIN, 24. — Vzhodnemec Werner Pfeil je na gu v Berlinu postavil nemški rekord v skoku šino z rezultatom 2,08. nji rekord je imel Zahodnemec Pull z 2,07 m.

Univerziada

Sen. Tupini bo otvoril igre

RIM, 24. — Senator bo 27. avgusta otvoril nu Univerziado 1959, sportne igre študentov, rih se bo udeležilo in katere organizira Italija, sportni univerzitetni c

—«»—

Prvi atleti SZ dopotovali včeraj

TURIN, 24. — Danes dne je prispela v Turin skupina sovjetskih atletov Univerziado. V skupini 29 tekmovalcev za sabljanje, košarko in nekaj spremljevalcev. skupina, v kateri bodo no lahkoatleti, prispe

Za njimi so prispeli Svedi, medtem ko je dopotovalo 7 Pakistanc raj so prispeli kot prvi ci in Tunizijci.

BOKS

Johansson - Patterson komaj prihodnje leto

GOETEBORG, 24. — sonov menažer Adwin A je danes zvečer sporo bo povratni dvoboj za no prvenstvo težke te med Johannssonom in sonom prihodnje leto v Angelesu.

VATERPOLO

Madžarska - Italija

RIM, 24. — V večerni vratnih tekmah v vo med Madžarsko in Ita madžarska A repre premagala italijansko A zentanco z 8:3, B repre ci pa sta igrali neodlo Glavno srečanje je vod slovan Vucetič.

MLADINSKI TURN

Nogomet v San Re

SANREMO, 24. — V tu turnusu mednarodnega dinskega nogometnega ja je Barcellona (Spanija) magala Friedrichshafen čija) s 7:0 (3:0), Bi Rovers (Anglija) pa Sport (Svica) s 6:0 (3:0) storica Friedrichshafen izgubila tudi proti Ro enajstorica Vevey, ki je bila proti Carlin s Bo lija), sta dokončno izlo

Plavalni troboj Italija - Anglija - Švedska

Zmaga italijanskih plavalcev in katastrofalen poraz plavalk

Dennerlein, Black, Lonsbrough, Pucci - vrhunski posamezniki

RIM, 24. — Novi olimpijski plavalni stadion je izvrstno prestal svojo otvoritveno preizkušnjo. Plavalni troboj Italija - Anglija - Svedska je nudil poleg mnogih novih državnih rekordov, kopico izvrstnih rezultatov, lepo ekshibicijo v skokih v vodo in izven troboja tudi kvalitetni vaterpolo med Italijo in Madžarsko. Italijanski plavalci so z zmago v moški konkurenci potrdili svoj visoki evropski nivo, v ženski konkurenci pa so dominirale angleške in švedske plavalke, ki predstavljajo poleg Nizozemk najvišji evropski razred.

Končni izid troboje:

MOSKI: 1. Italija 96 točk; 2. Anglija 77; 3. Svedska 68.
ŽENSKE: 1. Anglija 93 točk; 2. Svedska 83; 3. Italija 42.

Drugi dan troboja je poleg kvalitete italijanskih plavalcev potrdil predvsem velik napredek švedskih plavalcev v zadnjih dveh letih, medtem ko so Angleži v glavnem ostali na istem nivoju z dvema vrhunskima plavalcema Blackom in Lonsbroughovo. Zelo pa so razočarale italijanske plavalke. Vedelo se je sicer, da se bodo morale zadovoljiti s tretjim mestom, vendar pa je bilo upravičeno upanje, da bodo dosegle vsaj boljše rezultate in da se bodo tudi srčneje borile. Tako pa so v vseh disciplinah vključno pri skokih deske, zasedle redno zadnji dve mesti s časi, ki so mnogo izpod njihovih zmogljivosti. Premoč Švedinj in predvsem Angležinj je bila tolikšna, da je njih visoki evropski in v nekaterih disciplinah tudi svetovni nivo, prišel povsem do izraza, čeravno ni bil ogrožen noben svetovni in niti evropski rekord.

V moški konkurenci je drugi dan prinesel poleg predvidnega uspeha Dennerleina na 200 m metuljček in štafete na 4 x 200 m prosto Italijanom tudi razočaranje na 100 m hrbtno, kjer se je moral mladi Schollmeier zadovoljiti z drugim mestom. Vendar pa je to razočaranje samo relativno, kajti Schollmeier je še zelo mlad plavalec, ki je prišel na površje šele letos in za katerega je bil to prvi mednarodni nastop. Zahtevati preveč od tako mladega in neizkušenega plavalca ni umestno, posebno še ko je skoraj gotovo, da bo že prihodnje leto igral glavno vlogo v evropski konkurenci.

Zadovoljiv plasma sta končno dosegla še Avellone s tretjim mestom na 100 m hrbtno in Tržačan Bruno Bianchi s tretjim mestom na 400 m prosto. Zanimivo je, da je Bianchi prvič v svoji karieri premagal Gallettija, tako kot je Tuccijeva prvič v svoji karieri premagala Zennarovo na 200 m prsno.

TEHNICNI REZULTATI

MOSKI

400 m prosto: 1. Black (A.) 4'28"7; 2. Bengston (S.) 4'44"1; 3. Bianchi (It.) 4'45"8; 4. Galletti (It.) 446"; 5. Sreenan (A.) 4'47"5; 6. Wolmsten (S.) 4'48"1.

100 m hrbtno: 1. Syres (A.) 1'5"5; 2. Schollmeier (It.) 1'5"9; 3. Avellone (It.) 1'6"5; 4. Almstedt (S.) 1'9"3; 5. Eriksson (S.) 1'9"7; 6. Payne (A.) 1'10".

200 m metuljček: 1. Dennerlein (It.) 2'21"7; 2. Symonds (A.) 2'28"9; 3. Blyth (A.) 2'30"5; 4. Bengston (S.) 2'30"7 (nov švedski rekord); 5. Lombardi (It.) 2'34"9; 6. Frigerb (S.) 2'35"9.

4 x 200 m prosto: 1. Italija (Romani, Perondini, Bianchi, Pucci) 8'43"5; 2. Svedska 8'50"4; 3. Anglija 8'53"8.

Skoki s stolpa (10 m): 1. Phelps (A.) 151,84; 2. Mari (It.) 135,50; 3. Oyman (S.) 135,40; 4. Paiella (It.) 130,75; 5. Candler (A.) 125,81; 6. Hellstrom (S.) 109,72.

ŽENSKE

400 m prosto: 1. Segerstrom (S.) 5'3"3; 2. Rae (A.) 5'5"6; 3. Cederqvist (S.) 5'11"8; 4. Samuel (A.) 5'13"9; 5. Valle (It.) 5'28"; 6. Veschi (It.) 5'36"5.

200 m prsno: 1. Lonsbrough (A.) 2'55"2; 2 Gosden (A.) 2'58"1; 3. Eriksson (S.) 3'1"; 4. Winquist (S.) 3'2"2; 5. Tucci (It.) 3'7"; 6. Zennaro (It.) 3'9"5.

4 x 100 m: I. Anglija 4'58"5; 2. Svedska 5'2"3 (nov švedski rekord); 3. Italija (Faidiga, Tucci, Saini, Pacifici) 5'22"1.

Skoki z deske (3 m): 1. Watson (A.) 119,09; 2. Ferris (A.) 117,84; 3. Cewe (S.) 103,57; 4. Larsson (S.) 96,05; 5. Passerini (It.) 79,30; 6. Perno (It.) 77,81.

NOGOMET

Danes v Krminu trening tekma Triestine

Triestina bo odigrala danes v Krminu prvo trening tekmo na dvoje vrat proti lastnim rezervam. V Krmin bo odpotovalo 22 titularcev, nastopilo pa jih bo največ 16. Tekma se bo začela ob 14.30.

* * *

Včeraj so odpotovali v Rim tržaški nogometaši Giovannini in Dante Scala, ki jih je angažirala Roma skupno s članom Ponziane Sauerjem, ki pa je že prej odpotoval v Rim. Giovannini je začel igrati pri miljškem Fortitudu, potem pa je nastopal za Monopoli in za Cremcaffe, Scala pa je izšel iz vrst Triestine in je potem igral tudi v prvem moštvu Novare.

Kot znano, so se z začetkom letošnje sezone preselili k rimskim enajstoricam tudi tržaški nogometaši Tenente, Del Bianco in Muiesan.

Na kronometer za Trofejo Longines

Moštvo Darrigada in Anquetila pred Faemo, Ignisom, Mercierom

Moštvo R. Geminiani z Rivierom, Saintom in drugimi diskvalificirano

RIMINI, 24. — Tradicionalna kolesarska ekipna dirka na kronometer za Trofejo Longines se je končala s presenetljivo zmago ekipe Helyette-Finsec za katero so nastopili svetovni prvak Darrigade, Anquetil, Graczyk, Elliott in Vermeulin. Za favorita je veljala ekipa Raphael-Geminiani s svetovnim prvakom Rivierom na čelu, ki pa se po zmagi v prvi skupini v finalu sploh ni klasificirala.

V prvi skupini so startale ekipe Raphael-Geminiani, Bobet B-P, Atala, EMI in Molteni. V začetnik krogih je bila v vodstvu ekipa EMI in ko je že vse kazalo na njeno zmago, je na koncu 5. kroga Forlara preluknjal in ostali so ga morali počakati. Pri zamenjavi kolesa je EMI izgubila 20" in prvo mesto ji je splavalo po vodi. V zadnjem krogu sta Saint in Riviere pokazala vso svojo moč in zagotovila svojemu moštvu prvo mesto pred Bobetom in tovariši, medtem ko si je možnost za eventualni kvalifikacijo v končno skupino zmagovalcev zagotovila ekipa Atale s Faverom, Sabbadinom, Fantinijem, Montijem in Velucchijem.

Zmagovalna ekipa v tej skupini je vozila s povprečno hitrostjo 47,817 km na uro.

V končno skupino za plasma od 1. do 5. mesta se uvrstili ekipi Raphael-Geminiani in Bobet B.P.

Po prvem krogu je vodila ekipa Ignis z Baldinijem, ki je vozila s povprečno hitrostjo 50,782 km na uro. Ekipa Darrigada in Anquetila je zaostajala za 10", toda že v drugem krogu je prehitela Ignis, ki je izgubila Falaschija, za 9" in Bianchi, ki je ostala brez Finija. Po tretjem krogu je bilo moštvo Darrigada in Anquetila že krepko v vodstvu in si je zagotovila zmago s povprečno hitrostjo 49,356 km na uro z naskokom 11" pred Baldinijem in tovariši, medtem ko si je vstop v prvo finalno skupino zagotovila ekipa Faeme z Van Looyem in ostalimi.

V finalni skupini za plasma od 6. do 10. mesta se je potem uveljavila ekipa Bianchi pred Molteni itd., v finalni skupini za plasma od 1. do 5. mesta pa ekipa Helyette-Finsec.

Borba v glavni finalni skupini je bila sprva negotova, toda po prvem krogu je že prevzel vodstvo Riviere s tovarišci z 1" pred Helyett in Faemo, 3" pred Ignis in 5" pred Mercier. V drugem krogu je ekipa Helyett dohitela ekipo Raphael-Geminiani, zaostanek ekipe Ignis se je povečal na 4", Faeme na 6" in Mercier na 36". V tretjem krogu so Darrigade, Anquetil in ostali še napredovali in si pridobili 4" prednosti pred Rivierom in njegovimi, 26" pred Baldinijevo in Van Looyeva skupino ter 43" pred Mercier. Kljub Rivierovemu prizadevanju se je v četrtem krogu njegov zaostanek povečal na 9" in na 13" v petem. Tedaj je popustil se Hassenčorfer, Simpson pa je preluknjal in za Riviera je bilo vse izgubljeno. Nato je zagrešil še banalno neprevidnost, ko ni počakal na svojega sovozača in ker četrti vozač njegove skupine ni dosegel cilja, je bila izločena iz klasifikacije, v kateri bi sicer zasedla drugo mesto.

Končni vrstni red:

1. HELVETT-FINSEC (Anquetil, Darrigade, Graczyk, Vermeulin, Elliott) 38'05" s p. h. 49,612 km; 2. FAEMA (Van Looy, Van Looveren, Sorgeloos, Vloebergs) 39'06"; 3. IGNIS (Baldini, Bruni, Baffi, Poblet) 39'13"; 4. MERCIER (Bobet, Gautrier, Rolland, Gouget, Bouvet) 40'12".

Svetovno prvenstvo pilotov

Moss s Cooperjem zmagal na dirki za v. n. Portugalske

Brabham zavozil s proge in odstopil
Nov rekord proge

LIZBONA, 24. — Anglež Stirling Moss je z avtom Cooper-Climax zmagal na dirki za veliko nagrado Portugalske, ki je veljala za svetovno prvenstvo pilotov. S časom 2.11'54" in s povprečno hitrostjo 153,24 je postavil tudi nov rekord dirkališča. Dirkači so morali prevoziti 5,440 km dolgo krožno porgo 62-krat v skupni dolžini 337,280 km.

Startalo je 16 pilotov in takoj po startu je prevzel vodstvom Jack Brabham, ki trenutno tudi vodi na lestvici za svetovno prvenstvo. Toda že na koncu prvega kroga je prevzel vodstvo Moss, ki je bil tudi na poskusnih vožnjah najhitrejši. V drugem krogu se položaj ni spremenil. Moss je še povečal svoj naskok pred Brabhamom, kateremu je sledil Mac Laren. Po petih krogih je imel Moss že 13" naskoka pred Brabhamom, Mac Larenom, Gregoryjem, Dan Gurneyem in ostalimi po vrstnem redu. V naslednjih krogih so odstopili Ireland in Graham Hill z Lotusi ter Phil Hill s Ferrari. V 11. krogu je bil vrstni red vedno isti in pravtako tudi v po 18. krogu, v katerem je Moss izboljšal rekord kroga s povprečno hitrostjo 156,384 km.

V 24. krogu je Brabham, ki je vozil kot drugi, izgubil za trenutek oblast nad vozilom. Toda k sreči ni izgubil prisotnosti duha. Hitro je zmanjšal hitrost in preprečil nesrečo. Kljub temu je zavozil s proge in odstopil, čeprav je ostal skoraj nepoškodovan.

Tudi v naslednjih krogih ni prišlo do nobenih večjih sprememb. Po odstopu Brabhama je prevzel drugo mesto Gregory z zaostankom 47" za Mossom. V 38-krogu je dokončno odstopil Mac Laren. Kmalu nato je Moss ponovno izboljšal rekord proge s povprečno hitrostjo 156,585 km, v 48. krogu je prehitel za cel krog Dan Gurneya (Ferrari) ter povečal naskok pred Mastenom Gregoryjem (Cooper) na 1'40". 6 krogov pred koncem je imel Moos cel krog prednosti pred Gregoryjem, Gurneyem, Trintignantom in ostalimi in do konca se položaj ni več spremenil.

Vrstni red na cilju: 1. Moss (Cooper-Climax) 2.11'55"42 s p. h. 153,003, 2. Gregory (ZDA) — Cooper z zaostankom 1 kroga 2.12'01", 3. Dan Gurney (ZDA) — Ferrari 2.13'52", 4. Trintignant (Fr.) — Cooper z zaostankom 2 krogov, 5. Schell (ZDA) — BRM z zaostankom 4 krogov, 6. Salvadori (V.B.) — Aston Martin itd.

Vrstni red za svetovno prvenstvo: 1. Brabham (Avstral.) 27 točk, 2. Brooks (V.B.) 23, 3. Moss (V.B.) 17,5, 4. Phil Hill (ZDA), 5. Trintignant 12 itd.

Pred novo nogometno sezono

Prve preizkušnje «velikih» proti šibkim nasprotnikom

V Jugoslaviji že prihodnjo nedeljo prvenstvene tekme

Nogometna sezona je pred vrati. Enajstorice se že dalj časa pripravljajo pod vodstvom svojih trenerjev, ki skušajo novim ali pa tudi samo prenovljenim formacijam dati potrebno homogenost in predvsem premišljeno in skrbno zasnovano koncepcijo igre, ki bi najbolj odgovarjala značaju posameznih igralcev kolektiva in pa končnim stremljenjem. Minulo nedeljo smo že bili priče prvim prijateljskim nastopom «velikih» s sparing-partnerji skromnejših formatov, pogosto tudi kar z lastnimi rezervami. Jasnih slik si po teh tekmah seveda ne moremo ustvarjati, imamo pa lahko že prve elemente za vrednotenje posameznih moštev.

V Italiji

Roma je preizkušala svoje moči že v soboto v Valdagnu proti Marzottu. Največje zanimanje je vladalo seveda za njenega novega «oriunda» Manfredinija, ki pa je v celoti razočaral, čeprav je dosegel edini gol tekme. Prav tako v soboto je nastopil po povratku iz Švice na prvi trening tekmi tudi Inter proti skromni enajstorici Bodio, katero je odpravil z 12:0. Inter je na splošno pokazal že veliko vigranost, predvsem pa dobro registriran napad, v katerem je briljira dvojica Corso Angelillo.

Milan je moral za soboto najavljeno srečanje s Pro Patria preložiti na nedeljo, ko je v Busto Arsizio zmagal s 4:0. V standardni formaciji je igral samo v prvem polčasu. Pokazal ni sicer nič posebnega, vendar pa je njegova igra solidno zasnovana.

Manj prepričljivo je zaigral Juventus v Cuneu. Zmagal je sicer s 6:2, toda vrzeli v njegovi formaciji so še očitne posebno v napadu. Zdi se, da mesta v njem niso najbolje zasedena.

Sampdoria se je pomerila kar v družini z rezervami in jih premagala s 5:2. Igra sama ni nudila kdove kaj, vendar pa je napadalce močno ovjralo blatno igrišče in dež. V družini je opravila prvo trening tekmo tudi Bologna. V njenih vrstah se je odlikoval predvsem močno pomlajeni napad, v katerem je predstavljal prijetno presenečenje v prvi vrsti urugvajski «oriundo» Demarro, poleg njega pa tudi Pivatelli ter oživeli Renna, medtem ko Campana še ni dosegel zadovoljive forme.

Z lastnimi rezervami je končno igral še prenovljeni Spal in jim nasul v mrežo kar 10 golov. Med napadalci se je odlikoval bivši član Triestine Massei.

V Jugoslaviji

V Jugoslaviji se bo prvenstvo v glavnih ligah začelo že 30. t. m., in so zaradi tega nedeljski nastopi posameznih enajstoric predstavljali njihove zadnje preizkušnje.

Najbolj zanimiva je bila vsekakor generalka med Dinamom in novosadsko Vojvodino v Zagrebu, ki se je zaključila z neodločenim rezultatom 4:4 (2:2). Obe enajstorici sta prikazali odlično, pravo prvenstveno igro, ki je navdušila številne gledalce. Tu in tam je sicer še prišla do izraza kakšna pomanjkljivost predvsem v povezanosti posameznih vrst in v kondiciji nekaterih nogometašev, vendar pa je mogoče trditi, da bosta tako Dinamo kot Vojvodina v letošnjem prvenstvu igrala vidno vlogo. Najboljši pri Dinamu so bili napadalci Pašić, Lipošinović in Perušić, pri Vojvodini pa Ivoš, Bena in Krstić II.

Rijeka je na lastnem igrišču izgubila proti članu II. lige Trešnjevki z 1:0. Kvarnerski ligaš je na nekaterih prejšnjih treningig zaigral boljše, Titograjska Budučnost je v Trebinju premagala nekompletno enajstorico Leotarja s 4:0.

Beograjska Crvena zvezda je igrala nocoj s sofijskim CDNA. Bolgari so po prvem polčasu vodili z 2:1, končni rezultat pa nam do zaključka redakcije ni bil znan.

Zelo aktivne so bile tudi priprave članov II. lige. Tako je na primer varaždinski Varteks v Mariboru premagal vrsto Maribora z 1:0, Elektrostroj v Celju Kladivarja s 4.2, ljubljanski Odred pa je na svojem igrišču igral neodločeno 0:0 s Puljem. Igra je bila obojestransko malo zanim